CONSTANTIN MIU

EXERCIȚII ȘI TESTE DE LIMBA ROMÂNĂ

Lucrarea se adresează elevilor din ciclurile gimnazial și liceal, precum și cadrelor didactice, asigurând succesul în pregătirea pentru examenele de admitere în formele superioare de învățământ.

Editura MOLDOVA

Constantin Miu

Exerciții și teste de limba română

Lucrarea se adresează elevilor din ciclurile gimnazial și liceal, precum și cadrelor didactice, asigurând succesul în pregătirea pentru examenele de admitere în formele superioare de învățământ.

Constantin Miu

Exerciții și teste de limba română

Editura MOLDOVA

TEXTE LITERARE PROPUSE PENTRU ANALIZELE GRAMATICALE

1. „Se vede lucru că şi moş Nichifor era făcut pe drumuri, căci cum ieşea afară la drum, era altul: nu mai sta din pocnit *cu biciúl,* de şuguit cu toţi drumeţii pe câţi îi întâlnea şi de povestit *despre toate locurile* însemnate pe unde trecea".

(Ion CREANGĂ)

Cerinţe:

a) delimitaţi textul în propoziţii şi arătaţi felurile acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizaţi morfologic şi sintactic cuvintele subliniate (*cu biciul, despre toate locurile);*
d) alcătuiţi familia de cuvinte pentru *loc.*

2. „Pentru c-am năpăstuit-o chiar pe sfânta dreptate, am să-i duc un fes roş şi un tulpan untdelemniu, să-şi mai aducă aminte *de tinereţe*. Eu se vede că m-am luat ieri cu luleaua. Dar biata baba mea, bună-rea *cum* e, tot a ştiut ce-mi trebuie la drum, numai nu le-a pus la locul lor..."

(Ion CREANGĂ)

Cerinţe:

a) delimitaţi textul în propoziţii şi arătaţi felurile acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizaţi morfologic şi sintactic cuvintele subliniate *(de tinereţe, cum);*
d) contrageţi prima propoziţie.

3. „ *De copil,* în seminarul Socola, unde am învățat carte, (...) își punea degetele pe o piatră și le bătea cu alta de ciudă că nu scriu frumos; se lovea *cu pumnul* peste cap, când vedea că nici dascălul nu putea să-i tălmăcească bine ceva, și *vai* de școlarii de nu-l ascultau".

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felurile acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic și sintactic cuvintele subliniate *(de copil, cu pumnul, vai);*
d) dezvoltați într-o propoziție echivalentă complementul *de copil.*

4. „ Și cum au ajuns țăranii în Ieși, boierii au pus mână de la mână de i-au ferchezuit frumos și i-au îmbrăcat la fel, (...) de se mirau țăranii ce berechet i-a găsit".

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) contrageți penultima propoziție;
d) găsiți sinonime pentru verbul „ a ferchezui" și alcătuiți propoziții cu fiecare dintre ele.

5. „ Și mai mult decât atât: orice venetic, în țara asta, este oploșit de *dumneavoastră,* și-l priviți cu nepăsare, cum ne suge sângele, și tăceți și-l îmbrățoșați".

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic și sintactic cuvântul *dumneavoastră;*

d) construiți două prepoziții, în care același cuvânt - *dumneavoastră* - să aibă funcție sintactică de *nume predicativ,* în cazul genitiv.

6. „ Apoi, cea mai tânără, fiind mai şugubață decât cele două, trânteşte baba în mijlocul casei şi-o frământă *cu picioarele* (...); apoi îi scoate limba afară, i-o străpunge *cu acul* şi i-o presară *cu sare* şi *cu piper,* aşa că limba îndată se umflă şi biata soacră nu mai putu zice nimic".

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic şi sintactic cuvintele subliniate *(cu picioarele, cu acul, cu sare şi cu piper, nimic);*
d) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *tânăr*.

7. „Dacă vede lupul şi vede că nu mai găseşte nimic, îşi pune una în gând: aşează *cele două capete* cu dinții rânjiți în fereşti, de ți se părea că râd".

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic şi sintactic cuvintele subliniate (*cele două capete);*
d) arătați rolul repetiției verbului *a vedea,* în contextul fragmentului din *Capra cu trei iezi.*

8. „Cucoşul, cum vede şi astă mare nedreptate, începe a vărsa *la apă;* şi toarnă el toată apa cea din fântână pe jăratec, până ce stinge focul de tot şi se răcoreşte cuptiorul; ba încă face ş-o apăraie prin casă, de s-a îndrăcit *de ciudă* hârca de la bucătărie".

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) arătați care sunt valorile lui *și* în acest fragment;
d) analizați morfologic și sintactic cuvintele subliniate *(de ciudă);*
e) arătați rolul superlativelor stilistice cantitative din acest fragment *(la apă, toată apa, apăraie).*

9. „Și cum zice, umflă cucoșul de o aripă și-l zvârle în haznaua cu bani, căci boierul acela, de mult bănărit ce avea nu-i mai știa numărul".

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor; ce valoare stilistică are cuvântul *bănărit?*

10. „Baba, când vede că ș-a bătut găina joc de dânsa, o prinde ș-o bate, ș-o bate, până o omoară în bătaie! Și așa baba cea zgârcită și nebună a rămas de tot *săracă și lipită pământului.* De acu a mai mânca și răbdări prăjite *în loc de ouă,* că bine ș-a făcut râs de găină și-a ucis-o fără să-i fie vinovată cu nimica, sărmana!"

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic și sintactic cuvintele subliniate *(săracă lipită pământului, în loc de ouă);*
d) arătați ce rol stilistic are repetiția verbului *a bate,* în contextul fragmentului.

11. „Cum ajunge în pădure, chitește un copac care era mai mare și trage carul lângă el. Și fără să dejuge boii, începe a

tăié copacul, ca să cadă în car deodată. Trebi de-ale lui Dănilă!... Bocăneşte el, cât bocăneşte, cînd pârr! cade copacul peste car, de-l sfărâmă şi peste boi, de-i ucide!"

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felurile acestora;
b) analiza predicatelor;
c) contrageți propozițiile circumstanțiale din primele două fraze;
d) găsiți sinonime pentru verbul *a sfărâma* și alcătuiți cu fiecare în parte cîte două propoziții.

12. „Şi-odată şi smuceşte buzduganul din mână şi fuge cu el în iaz, *spunând* lui Scaraoschi ce era să pățească".

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic și sintactic cuvîntul subliniat (*spunând*).

13. „Atunci dracul ia buzduganul de coadă şi când îl zvârle se suie aşa de tare, de nu se mai vede, şi abia după trei zile şi trei nopți, *căzând* jos cu mare strășnicie, s-a cufundat în fundul pământului de s-au zguduit temeliile lumii".

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *coadă*.

14. „Ia mâne dimineață, cum s-a mîji de ziuă, să te scoli şi s-apuci încotro-i vedea cu ochii; şi ce ți-a ieşi înainte dintâi

şi-ntâi dar a fi om, da şarpe, dar în sfârşit *orice altă jivină* a fi, pune-o în traistă ş-o adă acasă".

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic şi sintactic cuvintele subliniate *(orice altă jivină)*:
d) construiți propoziții în care să apară diferitele sensuri ale verbului *a schimba*.

15. „Să-i fi zis toată lumea că-i urât şi obraznic, ea ținea una şi bună - că băiet *ca băietul* ei nu mai este altul!"

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic, sintactic şi stilistic cuvintele subliniate *(ca băietul)*.

16. „Împăratul a dat de ştire *prin crainicii* săi în toată lumea, că oricine s-a afla să-i facă, de la casa aceluia şi până la curțile împărăteşti, un pod de aur pardosit cu pietre scumpe, şi fel de fel de copaci, pe o parte şi pe de alta, şi în copaci să *cânte tot felul de păsări*, care nu se mai află pe lumea asta, aceluia îi dă fată..."

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic şi sintactic cuvintele subliniate *(prin crainicii, tot felul de)*;

d) găsiți diminutivele și augmentativele pentru cuvintele: *casă* și *piatră;*
e) dați sinonime pentru cuvântul *pardosit și* apoi alcătuiți propoziții cu acestea.

17. „— Se vede că vreun blăstăm al lui Dumnezeu sau altăceva așa trebuie să fie, de nu ai parte de *ceea ce* cauți, fiica mea!"

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic și sintactic cuvintele subliniate *(ceea ce);*
d) alcătuiți câte două propoziții în care pronumele *ceea ce* să aibă funcție sintactică de *nume predicativ* și *complement circumstanțial de relație.*

18. „—Du-te chiar acum la stăpânul moșiei, și spune-i că te prinzi să-i dai în girezi tot grâul cât are de sămănat. Și dacă te-a întreba cât să-ți deie *pentru această ostenicioasă treabă,* spune-i că nu primești bani, ci numai atât grâu, cu paie cu tot, cât îi putea duce dumneata în spate și *cu un băiet* al dumitale"

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic și sintactic cuvintele subliniate *(pentru această ostenicioasă treabă, cu un băiet);*
d) formați familia lexicală a cuvântului *stăpân;*
e) alcătuiți câte o propoziție în care să existe, pe rând, un *subiect multiplu* și, respectiv, un *complement circumstanțial sociativ.*

19. „Mai că-mi vine să zic şi eu ca boierul cela: nu ştiu nălucă să fii, om să fii, dracul să fii, dar nici lucru curat nu eşti”.

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) alcătuiți două propoziții, în care verbul *a fi* să fie *copulativ* şi, respectiv, auxiliar;
d) găsiți 10 locuțiuni, în componența cărora să intre verbul *a fi* (indiferent de formă).

20. „Iaca ce-mi scrie frate-meu şi moşul vostru. Care dintre voi se simte destoinic a împărăți peste o țară aşa de mare şi bogată ca aceea, are voie *din partea mea* să se ducă să împlinească voința cea mai de pe urmă a moşului vostru”.

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic şi sintactic cuvintele subliniate *(din partea mea);*
d) alcătuiți o frază în care să aveți un subiect exprimat prin pronumele *care,* în *cazul dativ.*

21. „ — Bine, dragul tatei, dacă te bizuieşti că-i putea răzbate până acolo şi crezi că eşti în stare a cârmui şi pe alții, alege-ți un cal din herghelie care-i vrea tu, ie-ți bani, cât ți-or trebui, haine care ți-or plăcea, arme care-i crede că-ți vin la socoteală, şi mergi cu bine, fătul meu”.

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;

c) analizați morfologic și sintactic (în cadrul frazei și al propozițiilor) pronumele *care;*
d) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *a cârmui.*

22. „Craiul însă *vrând* să-i ispitească, tace molcom, și, pe înserate, se îmbracă pe ascuns într-o piele de urs, apoi încalecă pe cal, iese înaintea fecioru-său pe altă cale și se bagă sub pod".

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic și sintactic cuvântul subliniat *(vrând)*;
d) găsiți sinonime pentru verbul *a ispiti* și alcătuiți propoziții;
e) dați exemple de alte locuțiuni sau propoziții care cer cazul dativ, în afară de prepoziția care apare în text *(înaintea).*

23. „Și când să treacă fiu-său pe acolo, numai iaca la capătul podului îl întâmpină un urs *mormăind.* Atunci calul fiului de crai începe a sări în două picioare, *fornăind,* și cât pe ce să izbească pe stăpână-său".

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic și sintactic cuvintele subliniate *(mormăind, fornăind);*
d) dezvoltați în propoziții cele două gerunzii subliniate.

24. „Și de acum înainte, ducă-se *din partea mea* cine știe, că mie unuia nu-mi trebuie nici împărăție, nici nimică; doar n-am a trăi cât lumea, ca să moștenesc pământul".

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic și sintactic cuvintele subliniate *(din partea mea)*;
d) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *pământ*.

25. „Și cum sta el pe gânduri și nu se dumirea ce să facă pentru a scăpa *de ruşine,* numai iaca se trezeşte dinaintea lui cu o babă gârbovă *de bătrâneţe,* care umbla după milostenie".

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfologică și sintactică a cuvintelor subliniate *(de ruşine, de bătrâneţe)*.

26. „Însă dacă vrei și vrei numaidecât să te duci, eu nu te opresc, dar mi-i cumva să te întâlneşti cu scârba în drum și să dai și tu cinstea pe ocară, c-apoi atunci curat îți spun că nu mai ai ce căuta la casa mea".

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) ce valori morfologice mai poate avea *și* pe lângă cele din text?
d) analizați toate problemele din text.

27. „Îmi vine să nu mai ies afară. Dumnezeu să uşureze păcatele celui cu fântâna, că bun lucru a mai făcut. Pe arşițele ieste, o răcoreală ca asta mult plăteşte!"

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) relevați alte modalități de realizare a *superlativului stilistic*;
d) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *a răcori.*

28. „Dacă vrei să mai vezi soarele cu ochii și să mai calci pe iarbă verde, atunci jură-mi-te pe ascuțișul paloșului tău că mi-i da ascultare și supunere întru toate, chiar și-n foc de ți-aș zice să te arunci".

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) ce alte tipuri de subordonate mai poate introduce prepoziția *de* (cu valoare de conjuncție subordonatoare)?

29. „Și oriunde vei merge cu mine, nu care cumva să bleștești din gură către cineva despre ceea ce a urmat între noi, că te-am șters de pe fața pământului".

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) alcătuiți scurte fraze, în care una din subordonate să fie introdusă prin *că* (după cum urmează: *subiectivă, predicativă, predicativă suplimentară, cauzală, consecutivă);*
d) găsiți alte sensuri ale verbului *a (se) șterge* și alcătuiți cu fiecare în parte câte o propoziție.

30. „Și doar te-a împinge păcatul să clintești *vreo piatră* din locul său, iară mai ales acea mare din fruntea cerbului, c-apoi atâta ți-i leacul".

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic și sintactic cuvintele subliniate *(vreo piatră);*
g) găsiți sinonime pentri verbul *a muri* (inclusiv locuțiuni).

31. „Și într-una din sări, cum ședea stăpânul *împreună cu moșu-său* și cu verele sale sus în foișor, numai iaca ce zăresc în depărtare un sul de raze scânteietoare, care venea înspre dânșii; și de ce se apropia, de ce lumina mai tare, de li fura vederile".

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) aṇaliza predicatelor;
c) analizați morfologic și sintactic cuvintele subliniate *(împreună cu moșu-său);*
d) alcătuiți scurte fraze în care una din subordonate să fie introdusă prin *de* (după cum urmează: *subiectivă, cauzală, condițională, consecutivă; completivă directă, completivă indirectă).*

32. „Și ori pe ce se oprea suflarea lui, se punea promoroaca mai groasă de o palmă. Nu era chip să te apropii de dânsul, că așa tremura de tare, de parcă-l zgihuia dracul".

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *palmă.*

33. „Și-atunci Harap Alb se și înfățoșază înaintea împăratului Roș, *spunându-i* de unde, cum, cine, și pentru ce anume au venit"

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați sintactic gerunziul *spunând;*
d) găsiți sinonime pentru verbul *a se înfățoșa;*
e) ce alte propoziții care cer cazul dativ mai cunoașteți?

34. „Și *văzându*-se el cuprins de usturime, s-a sculat cu nepus în masă, căci nu mai era chip să doarmă cum dormea alte dăți (...) Și cum s-a sculat, a început a căuta cu de-amăruntul prin așternut să vadă ce poate să fie?"

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați sintactic gerunziul *văzând;*
d) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *a dormi;*
e) transformați ultimele două predicate *(poate să fie)* într-un *predicat verbal complex;* cum veți proceda?

35. „Și-apoi, când venea moșneagul de pe unde era dus, gura babei umbla, cum umblă melița: că fata lui nu ascultă, că-i ușernică, că-i leneșă, că-i soi rău..., că-i laie, că-i bălaie, și... că s-o alunge de la casă, s-o trimeată la slujbă, unde știe, că nu-i chip s-o mai ție, pentru că poate să înnărăvească și pe fata ei".

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) relevați rolul stilistic al comparației *cum umblă melița;*
d) contrageți, la alegere, două subordonate.

36. „Dar te sfătuiesc ca un tată ce-ți sunt că orișiunde te-i duce, să fii supusă, blajină și harnică; căci la casa mea tot ai

dus-o cum ai dus-o, c-a mai fost şi mila părintească la mijloc... dar prin străini Dumnezeu ştie peste *ce soi de sămânță de oameni* îi da, şi nu ț-or putea răbda cîte ț-am răbdat noi".

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic şi sintactic cuvintele subliniate *(ce soi de sămânță de oameni)*;
d) alcătuiți propoziții sau fraze în care pronumele *ce* să aibă funcție sintactică de *subiect, complement direct, complement indirect, nume predicativ.*

37. „Dar când pe aprope de cântători, Scaraoschi, căpetenia dracilor, *văzând* că parte din slugile lui se zăbovesc, pornește cu grăbire la locul ştiut, să le caute".

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați sintactic gerunziul *văzând;*
d) alcătuiți familia lexicală a cuvîntului *cap.*

38. „Pesemne c-a ajuns şi el în mintea copiilor, Doamne iartă-mă, de i-a dat lui Ivan cel nebun atâta putere asupra mea.

Bine mi-ar părea să-l văd şi pe Dumnezeu într-o zi, cât e de mare şi puternic, în turbinca lui Ivan..."

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;

c) discutați, sub aspect morfologic, valoarea cuvântului *pesemne*, în exemplele de mai jos:

Pesemne c-a ajuns la timp.

Pesemne a ajuns la timp.

39. „Şi *văzând* că nu mai vin de nicăieri, au început să le caute peste tot locul, dar *negăsindu*-le, se puse pe gânduri şi îndată îi veni în minte lui Făt-Frumos că uriesul zmeilor trebuie să-i fi făcut şotia".

(Ion CREANGĂ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) arătați funcția sintactică a gerunziilor *văzând* şi *negăsind*;
d) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *gând;*
e) exprimați *ideea de temporalitate* cu ajutorul altor adverbe şi locuțiuni adverbiale de timp.

40. „Mai grav e însă că (...) a cheltuit peste *o treime* din puținii bănişori cu care a sosit, ba i-e frică să nu fie silit tot *aşteptând* zadarnic, să cheltuiască şi bruma de rest înainte de a afla vreo ocupație şi să se pomenească într-o zi vagabond prin străini."

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic şi sintactic cuvintele subliniate *(o treime, aşteptând);*
d) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *a cheltui;*
d) găsiți, în funcție de contextul fragmentului dat, serii sinonimice pentru verbul *a cheltui,* precum şi pentru substantivul *bruma.*

41. „Jenică însă, cât e dânsul de drăguț altfel, are o fire foarte voluntară și le-a declarat categoric că mai degrabă rupe *cu toată familia orice relație*, decât să se despartă de iubita lui care, pe lângă că e o femeie superbă, îl și îngrijește admirabil și-l iubește cu adevărat".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic și sintactic cuvintele subliniate *(cu toată familia; orice relație)*;
d) dați exemple de verbe care pot avea dublu complement direct;
e) exemplificați în ce condiții verbul *a fi* poate fi predicat verbal și, respectiv nominal.

42. „Titu se apără că nu și-ar permite să creeze nimic, adăugând că soțul unei doamne atât de încântătoare n-ar fi de mirare să facă și crimă pentru ea".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felurile acestora;
b) analiza predicatelor;
c) dați exemple de verbe care, în funcție de context, își pot schimba statutul (verbe care în mod normal sunt tranzitive și care pot deveni intranzitive).

43. „A început să le vie *unora* greu să stea la țară, să li se pară dezonorant *a munci* pământul sau chiar a munci în general. Preferă să tragă venituri grase și să le risipească *în petreceri*. Locul lor l-a luat arendașul, care stoarce arenda *pentru boier* și alta, mai bună, pentru el însuși. Atunci evident că țăranul geme și se zvârcolește și amenință,când în surdină, când fățiș".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic și sintactic cuvintele subliniate *(unora, a munci, în petreceri, pentru boier);*
d) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *a stoarce;*
e) găsiți sensurile figurate ale verbului *a petrece;*

44. „*Ascultând* își zicea întruna că, *în ciuda tuturor explicațiilor,* dacă el ar refuza amânarea, armeanul totuși ar plăti, căci n-ar putea lăsa să i se protesteze polița și astfel să-și ruineze toată întreprinderea.

Refuzul însă ar însemna ruptura cu firma cu care tatăl său lucrează de 20 de ani...".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați sintactic și morfologic cuvintele subliniate *(ascultând, în ciuda tuturor explicațiilor);*
d) se dau dubletele: *întruna - într-una; odată - o dată;* discutați ortografierea diferită, după ce veți fi stabilit valoarea lor morfologică.

45. „Deocamdată atât vrea să le dea, când se vor căsători: câte o casă în București. Ce mai are tot a lor va fi, parte dreaptă, dar numai după moartea lui. «Mult n-au să mai aștepte, că am bătut șaptezeci» , a adăugat zâmbind fără regrete. Numai de nu s-ar săvârși înainte de a-i vedea așezați. Mai frică i-e de Gogu, că atâta a amânat însurătoarea până ce i-a cam trecut vremea".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;

c) relevați sensurile cuvântului *a bate;*
d) găsiți locuțiuni în componența cărora să intre verbul *a bate.*
e) găsiți derivatele cuvântului *casă.*

46. „Cu toate că moştenise virtuțile economice ale tatălui său (...), lui Victor îi plăcea să se mândrească, mai mult chiar decât cu experiențele agricole, *cu biblioteca* lui şi cu colecția de pictură ce şi-o înjghebase de câțiva ani şi pentru care nu se codea a cheltui, ba şi a risipi".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați atributele din textul dat;
d) faceți analiza morfologică şi sintactică a cuvântului subliniat *(cu biblioteca);*
e) găsiți sensurile figurate ale verbului *a merge* (în propoziții).

47. „A înțeles că Mimi trebuie să fi făcut întrebarea, el a încercat să şi-o închipuiască şi a văzut-o în închipuire aşa cum este. Ba, fiindcă în carte n-a găsit nici un răspuns la întrebarea aceea gingaşă, şi-a luat voie să răspundă el".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) găsiți familia lexicală a cuvântului *întrebare.*

48. „Deşi împlinise 50 de ani, nici un fir alb nu i se ivise încă în părul negru, stufos, veşnic încâlcit ca şi barba. Se făcea că a învățat meseria la Rapaport şi râvnea din tot sufletul să-i pice o comandă de încălțăminte nouă, dar era mulțumit şi cu reparații, numai să fie şi să iasă bani".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) găsiți familia lexicală a cuvântului *întrebare.*

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) găsiți tipuri de subordonate introduse prin *să;*
d) dați câte trei exemple de *omonime* și alte trei exemple de *paronime.*

49. „Mi se pare că de pe la Platamonn ar fi ieşit vorba, continuă arendaşul cu importanță. Fiindcă, după câte am prins eu întâmplător de la oameni, parcă şi grecu ar umbla s-o cumpere, iar oamenii, ce zic, de ce s-o ia grecu şi să n-o luăm mai bine alde noi..."

(Liviu REABREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) găsiți alte sensuri ale verbului *a prinde* (față de cel din text);
d) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *a zice.*

50. „O întrebare a învățătorului o stârni apoi să le povestească cum bărbatul ei a fost omorât în pădure astă-iarnă şi cum de atunci se luptă ea singură să hrănească *o casă de copii,* că ceasul rău a făcut de a pierit şi un bou *o dată cu bărbatul,* încît a trebuit să vândă *mai pe nimic* pe cel rămas, fiindcă bani n-a mai avut să-i cumpere altă pereche".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic și sintactic cuvintele subliniate *(o casă de copii, o dată cu bărbatul, mai pe nimic);*
d) dați exemple în care *o* să fie articol nehotărât și, respectiv numeral; cum evitați confuzia?

51. „Îi venea să-şi muşte limba că s-a apucat de trăncănit, încât acuma o să prindă ţăranii ură pe dânsul să nu mai aibă trai cu moşia. Dar cine să-şi închipuie că Iuga are să facă atâta tărăboi dintr-un fleac de nimic?"

(Liviu REBREANU)

Cerinţe:

a) delimitaţi textul în propoziţii şi arătaţi felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) găsiţi derivatele lexicale pentru verbul *a veni.*

52. „Primarul veni roşu, gâfâind şi înmuiat. *Trecând* prin faţa cârciumii, a intrat şi a înghiţit o jumătate de ţuică, să se încălzească puţin. Boiangiu îi declară că el nu va răbda să fie notat prost *din pricina unor ţopârlani netrebnici* şi nu vru să-şi schimbe hotărârea nici când auzi că arendaşul s-a domolit. Lui nu-i pasă dacă domnul Cosma are toane".

(Liviu REBREANU)

Cerinţe:

a) delimitaţi textul în propoziţii şi arătaţi felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizaţi morfologic şi sintactic cuvintele subliniate *(trecând, din pricina unor ţopârlani netrebnici);*
c) daţi exemple în care cuvintele *sfert* şi *jumătate* să aibă valoare adverbială.

53. „Ceilalţi *văzând* una ca asta, o zbughiră în uliţă cu nişte râsete prosteşti amestecate *cu spaimă*, căci felul cum plutonierul vorbise flăcăului şi cum îl apucase la bătaie li se păruse întâi caraghios".

(Liviu REBREANU)

Cerinţe:

a) delimitaţi textul în propoziţii şi arătaţi felul acestora;
b) analiza predicatelor;

c) analizați morfologic și sintactic cuvintele subliniate *(văzând, cu spaimă)*;
d) contrageți propozițiile atributive din text;
e) alcătuiți fraze în care să existe propoziții atributive introduse prin: *unde, când, că* și *să.*

54. „Toți cunoșteau întâmplările, că doar s-a dus vestea anchetei în toate satele, mai erau de față trei dintre cei bătuți, printre ascultători, și totuși luau seama de jelania lui Serafim, parc-ar fi auzit întâia oară o poveste nemaipomenită sau parcă s-ar fi complăcut în evocarea unor suferințe care le răscolea sufletele".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) scoateți locuțiunile verbale din text și găsiți pentru fiecare în parte câte un sinonim, spre a le explica.

55. „Când se gândea că va trebui să se despartă de ea, nici să n-o mai vadă cine știe câtă vreme, inima îi era grea *de amărăciune* și-l ustura sufletul c-a vrut să se cunune cu Domnica, înainte de a pleca la armată, cum au mai făcut și *alții,* dar s-au împotrivit și părinții lui și ai fetei...".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic și sintactic cuvintele subliniate *(de amărăciune, alții).*

56. „Se gândeau fiecare că poate să se supere boierii, că umblă să cumpere moșia cucoanei și nici pământ de muncă n-o să le mai dea, să rămâie muritori de foame".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) comparați cele două construcții de mai jos şi arătați valoarea cuvântului *poate:*

1. Poate că s-a supărat pe noi.
2. Poate s-a supărat pe noi.

57.„Tot de frică să nu greşiți, să nu se supere boierii, ați lăsat pe alții să ne ia pământurile de sub nas".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) relevați valorile lui *să* din următoarele contexte:

1. Să mergem mai repede, să nu se întunece, nu vezi că soarele stă să apună?
2. Să vă fie de bine dacă nu v-ați dat interesul să fi înțeles.

58. „Îi era teamă că jandarmul, sub pretext că priveşte hora, asculta ce vorbesc țăranii şi are să se afle la curte, să-şi găsească şi el beleaua cu boierul".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) alcătuiți scurte fraze, în care o subordonată să fie introdusă prin *ce* (*subiectivă, predicativă, completivă indirectă).*

59. „I se părea jignitor *pentru mândria* lui că înşişi țăranii de pe pământurile familiei Iuga cutează să se ofere *a cumpăra* frânturile moşiei care i-a hrănit generații de-a rândul. Dacă ar fi fost după pofta inimii sale, ar fi pus slugile să-i dea pe

mâna jandarmilor, să le înmoaie oasele şi să le scoată din capete asemenea obrăznicie".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitaţi textul în propoziţii şi arătaţi felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizaţi sintactic şi morfologic cuvintele subliniate *(pentru mândria, a cumpăra).*

60. „ Văzând străfulgerările flămânde care răzbăteau prin obişnuita plecăciune a privirilor lor, bătrânul Iuga avu pentru întâia oară impresia că oamenii aceştia, pe care i-a socotit totdeauna credincioşi, îi sunt vrăjmaşi în inimile lor. Îi păru rău că i-a primit şi mai ales că le-a îngăduit să se întindă la vorbă".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitaţi textul în propoziţii şi arătaţi felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) motivaţi plasarea sintagmei *pentru întâia oară* în interiorul locuţiunii verbale *avu* (...) *impresia.*

61. „Îi era scârbă că trebuie să muncească mai rău ca un hamal la un ziar obscur, iar alţii nedemni să-i stea alături, se îmbuibă şi se lansează prin redacţiile jurnalelor de mare tiraj".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitaţi textul în propoziţii şi arătaţi felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) relevaţi rolul comparaţiei *ca un hamal* în contextul fragmentului;
d) alcătuiţi familia lexicală a cuvântului *demn.*

62. „Pe drum, din vorbă-n vorbă, Petre se răcori, *tânguindu-se* că ar vrea să se aşeze, şi dânsul, că biata Marioara destul l-a aşteptat doi ani, dar nu se ştie dacă se va putea înlesni să facă nunta în iarna asta, că o nuntă costă bani mulţi şi nici fata n-are, nici el".

(Liviu REBREANU)

Cerinţe:

a) delimitaţi textul în propoziţii şi arătaţi felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) relevaţi funcţia sintactică a gerunziului *tăgăduindu-se;*
d) alcătuiţi familia lexicală a cuvântului a vorbi.

63. „În clipa când şi-a recunoscut greşeala, în mod firesc, şi-a luat hotărârea de a repara generos tot trecutul. Nadina să fie ferită de *orice tentaţii,* nu *prin abaterea* lor, ci prin prezenţa lui gata a le satisface".

(Liviu REBREANU)

Cerinţe:

a) delimitaţi textul în propoziţii şi arătaţi felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizaţi morfologic şi sintactic cuvintele subliniate (*orice tentaţii, prin abaterea);*
d) alcătuiţi familia lexicală a cuvântului *a tenta.*

64. „ —Bine-ar fi să fie cum credeţi voi, fraţilor, dar mă tem că noi om rămânea cu vorbele şi alţii cu pământurile!... C-apoi eu dacă mă lupt, pentru mine lupt, măi Trifoane? Ori pentru toţi?..."

(Liviu REBREANU)

Cerinţe:

a) delimitaţi textul în propoziţii şi arătaţi felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) alcătuiţi familia lexicală a cuvântului *pământ;*
d) găsiţi sinonime pentru cuvântul *luptă.*

65. „Aşa m-a purtat şi pe mine, de au trecut săptămânile şi lunile, că în curând se împlineşte anul de când s-a prăpădit bietul tată-tău!...”

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) relevați sensurile verbului *a (se) împlini*.

66. „Aseară, Ichim, bătrânul vizitiu de nădejde, după ce a deshămat iepele de la sania cea bună şi le-a adăpat, cînd să le lege le ieslea lor, nu se ştie cum şi ce, dar s-a pomenit cu iapa roaibă, sperioasă, că începe să sară în două picioare ş-apoi să zvârle din copite, până tot l-a zdrobit pe bietul om, de l-au scos cu cergă afară”.

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *bătrân*.

67. „Tanța, ca o scuză şi un îndemn, se crezu obligată să dea lămuriri: nu se gândise să vie pe aici nici azi. De ce să mai vie, dacă el n-o iubeşte mult (...) Când a văzut însă că Lenuța cu Jenică au picat la ei şi au să stea cine ştie cât de târziu, a înțeles că trebuie să fi rămas singur şi-atunci şi-a zis că el nu-şi dă seama cât îl iubeşte ea şi de aceea nu-i prețuieşte suficient iubirea...”

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) relevați sensurile cuvântului *a pica*.

68. „Îi era ruşine şi silă să-i mărturisească adevărul. Se credea umilit *în bărbăția* lui, că cinci ani n-a fost în stare să inspire soției sale *măcar respectul elementar* să nu-l înşele chiar în propria-i casă".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic şi sintactic cuvintele subliniate *(în bărbăția; măcar respectul elementar);*
d) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *casă.*

69. „I-ar fi şi penibil să mai aibă afaceri chiar şi numai *în vecinătatea proprietăților* lui Grigore. Ar fi fost bucuroasă să scape mai repede, dar până nu va fi divorțată nu poate face *nimic,* pentru că i-ar trebui consimțământul soțului."

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic şi sintactic cuvintele subliniate *(în vecinitatea proprietăților; nimic);*
d) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *a se bucura.*

70. „Când află că boierul bătrân s-a dus la Bucureşti (...), a chemat pe Luca Talabă şi s-au înțeles să plece şi oamenii să mai stăruiască *la cucoană,* iar dacă n-or face nici o ispravă cu dânsa, să se plângă celor mai mari, că doar şi *prin alte părți* au fost înțeleşi țăranii să cumpere moşii şi să le împartă între ei, ba chiar odată, pe cînd era Luca primar, a venit şi un ordin de la minister ca oamenii să fie povățuiți a se întovărăşi pentru cumpărări de moşii, *făgăduindu-li-se* tot sprijinul autorităților".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic și sintactic cuvintele subliniate (*la cucoană; prin alte părți);*
d) arătați funcția sintactică a gerunziului *făgăduind.*

71. „Bine ar fi să poată merge cât mai mulți, ca să vază boierii că întreg norodul cere pământ, deși cheltuiala e mare și oamenii greu o să-și rupă *din sărăcie*".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *a cheltui;*
d) faceți analiza morfologică și sintactică a cuvintelor subliniate: *din sărăcie.*

72. „Domnișoara părea să-l simpatizeze, iar el, *la a treia întrevedere,* i-a făcut aluzii că ar avea intenții serioase".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic și sintactic cuvintele subliniate *(la a treia întrevedere);*
d) distingeți între *părea* și *se părea* ca verbe pentru regente care cer, fiecare în parte, un anumit tip de subordonate.

73. „*De frică* să nu aibă vreun scandal cu doamna Alexandrescu, se hotărâse să-și care acasă pe furiș toate lucrurile ce le avea de la ea, încetul cu încetul, iar într-o anume zi, în locul lui, să se prezinte la Lenuța bătrânul Ionescu și să-i explice cum stau lucrurile, *convingând*-o să-l lase în pace".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic și sintactic cuvintele subliniate *(de frică; convingând);*
d) dați câte două exemple, în care articolele demonstrative *cel, cea, cei, cele* (însoțind un substantiv) să fie cazurile *genitiv* și, respectiv, *dativ.*

74. „Ce-i trebuia lui să-și părăsească pacea și siguranța din București și să se aventureze prin satele străbătute de fiorii răzvrătirii?

Nu i-ar ședea lui mai bine, ca om în vârstă ce este, să citească despre tulburările țărănești în jurnale, acasă la el, în fotoliu...?"

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *a ședea;*
d) găsiți sensurile cuvântului *siguranță* și alcătuiți propoziții cu fiecare în parte.

75. „ Apoi, dacă lumea s-o apuca de blestemății n-are să se mai amestece, că el e om cu casă grea și nu poate să se ia după cei dezmățați, care n-așteaptă decît să strice și să prade cum ne-au furat și nouă carnea astă-iarnă! (...) Că oamenii nu ne-or da nici de mâncare, și nici n-or sări pentru noi".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *a strica;*

d) găsiți sensurile cuvântului *a (se) strica* (inclusiv în locuțiuni verbale).

76. „ — Apoi ție ți-e ușor să sudui, că umbli toată ziulica de ici-colo, dar eu ce să mă fac cu copilașii ăștia, bărbate, ce să mă fac? Și cu ce să le astup gura? Că de unde am putut am cerut, și m-am împrumutat, m-am zbătut, de-am ajuns să nu-mi mai dea nimeni nici un pumn de mălai".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) evidențiați, în contextul fragmentului, *rolul repetiției* sintagmei *„ce să mă fac"*, precum și al *negației totale „să nu-mi mai dea nimeni"*.

77. „Deși zicea, *sfătuindu-se cu nevastă-sa,* că el n-a năpăstuit pe nimeni și a ajutat unde a putut, încât n-are de ce să-i fie frică, adăuga că țăranii, când o pornesc razna, nu mai țin socoteală de nimic".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfologică și sintactică a cuvintelor subliniate:
(sfătuindu-se; cu nevastă-sa).

78. „Oricât se silea avocatul Stavrat să-și uite spaima și să fie amabil și curtenitor, îi era peste putință. Își zicea că ar da dovadă de mare nesimțire și cinism dacă, în împrejurările acestea, când toate primejdiile roiesc în aer gata să se abată asupra lui, s-ar mai putea gândi la aventuri amoroase".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *a dovedi.*
d) dați exemple de predicate nominale, ale căror nume predicative să fie exprimate prin *substantiv, adjectiv, pronume, numeral, verb, adverb.*

79. „ — Bine că venişi, că tocmai eram să plecăm, să nu te mai aşteptăm, că uite soarele e sus şi vine prânzul şi noi tot nu ne-am urnit!”

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *a veni.*

80. „Nici *cu forța* nu cutează să procedeze deocamdată, pentru că n-are destui oameni şi i-e teamă să nu provoace răsculareа satului întreg şi să-şi atragă pe urmă vreo pedeapsă gravă. De aceea încearcă să mențină ordinea cel puțin în Amara *prin indulgență şi convingere,* cum i-a recomandat, nu mai departe decât ieri, comandantul companiei”.

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) faceți analiza morfologică și sintactică a cuvintelor subliniate *(cu forța; prin indulgență și convingere).*

81. „I-ar fi fost peste putință să stea acasă cu mătușă-sa Măriuca, să-i asculte fleacurile clevetitoare, sau pe la restaurante, ori la club cu prietenii care până ieri mureau de dragul țărănimii și propovăduiau împărțirea moșiilor, cu

gîndul ascuns că tot nu se va întâmpla şi cu mândria că totuşi pot părea drept spirite înaintate, iar azi reclamau vehement să fie rase cu tunul toate satele care s-au revoltat şi ţăranii să fie bătuţi până la sânge (...) ca să servească de pildă şi să nu mai îndrăznească nici pe viitor să ridice capul niciodată".

(Liviu REBREANU)

Cerinţe:

a) delimitaţi textul în propoziţii şi arătaţi felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) alcătuiţi famila lexicală a cuvântului *a reclama;*
d) contrageţi toate subordonatele introduse prin *să* în părţi de propoziţie echivalente.

82. „ ...să-ţi pară bine că nici nu te-am înjurat şi nici nu te-am bătut, cum au păţit alţi boieri, că poate-i fi auzit şi matale! zise ţăranul neînduplecat".

(Liviu REBREANU)

Cerinţe:

a) delimitaţi textul în propoziţii şi arătaţi felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) găsiţi patru tipuri de subordonate introduse prin *cum.*

83. „I-a trecut lui prin minte să nu-l lase pe Toader să intre şi nu l-ar fi lăsat dacă nu i-ar fi fost ruşine să nu zică oamenii că s-a dat de partea cucoanei cine ştie de ce".

(Liviu REBREANU)

Cerinţe:

a) delimitaţi textul în propoziţii şi arătaţi felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) găsiţi sinonime pentru locuţiunile verbale din text şi alcătuiţi câte o propoziţie cu fiecare.

84. „Îi trecu prin minte că ar trebui totuşi să cheme pe Petre, să-i spună că mâine în zori de zi vor pleca înapoi pe front şi deci să nu uite ceva pe aici...”

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *a găsi;*
d) găsiți sensurile cuvântului *a chema* şi alcătuiți cu fiecare câte două propoziții.

85. „ — Copilul trebuie să înțeleagă de la început că viața omului numai atunci e prețioasă cînd urmăreşte un ideal! sfârşi Bologa patetic. Datoria noastră părintească de-abia acum începe! Trebuie să ne dăm toate silințele ca să facem din odorul nostru un om şi un caracter!”

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *a înțelege;*
d) dați sinonime pentru cuvintele *prețios* şi *apatic*;

86. „În cele din urmă, neizbutind a-i convinge, Bologa se supără, le impută că vor să-i îmbolnăvească feciorul *umplându*-i mintea fragedă cu fantasmagorii popeşti şi, fiindcă el, ca tată, e răspunzător *de sănătatea* sufletească a lui Apostol, interzise pe viitor asemenea exibiții odată pentru totdeauna”.

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;

c) analiza morfologică şi sintactică a cuvintelor subliniate *(neizbutind; umplând; de sănătatea);*
d) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *a se supăra;*
e) găsiți sinonime pentru *a interzice.*

87. „Pentru întâia oară simțea că tatăl său îl iubește. Până atunci i se păruse că dragostea trebuie să fie neapărat cu lacrimi şi răzgăieri.

Acum înțelese că există şi iubiri reținute, bărbătești. Dealtfel, chiar şi el devenise mai discret în dezvăluirea sentimentelor. Îi plăcea să fie privit ca om serios".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) alcătuiți familia lexicală a cuvintelor *plăcere* şi *a înțelege.*

88. „Doamna Bologa, cu o uşoară umbră de părere de rău, că semăna *la caracter* cu răposatul, ceea ce pe Apostol îl măgulea căci, cu cât creştea, cu atât admira mai mult înțelepciunea tatălui său, *silindu-se* din răsputeri baremi să-l egaleze... Când îşi dădu seama că rezistența fără argumente nu va convinge pe maică-sa şi mai ales pe Groza, le declară ritos că el de mult nu mai crede în Dumnezeu, şi prin urmare nu-şi poate alege o carieră bazată pe înşelăciune".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic şi sintactic cuvintele subliniate *(la caracter; silindu-se).*
d) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *a creşte;*
e) găsiți sinonime pentru verbul *a declara.*

89. „ I se părea că tânărul acesta, ros până în temelii de îndoieli, e reprezentantul tipic al unei generații care, *pierzând* credința în Dumnezeu, se înverşunează *a găsi* ceva în afară de sufletul omului (...), un adevăr absolut, în dosul căruia să nu mai fie *nimic,* în care să se cuprindă şi să se lămurească chiar şi neamul..."

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfologică şi sintactică a cuvintelor subliniate (*pierzând; a găsi; nimic).*

90. „Închipuieşte-ți ce-ar fi când s-ar uni, printr-o organizație perfectă, sforțările mintale ale tuturor oamenilor *spre aceeaşi țintă!*"

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfologică şi sintactică a cuvintelor subliniate (*spre aceeaşi țintă).*

91. „Se simțea nenorocit şi-l băteau gânduri de moarte. Se compara cu locotenentul în inima Martei şi era sigur că Marta alege uniforma strălucitoare (...) Într-un moment de desperare socoti că ar fi bine să renunțe la favoarea legii militare, să se întoarcă peste un an în haină de ofițer şi să-i arate Martei că poate şi el ca celălalt".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;

c) găsiți sensurile cuvântului *a (se) socoti* și alcătuiți cu fiecare câte două propoziții.

92. „De multe ori mă gândesc și mă cutremur, ce-ar fi dacă ar trăi tatăl tău? Cum era el de inimos, Doamne, poate că nici tu n-ai fi unde ești, căci el nu te-ar fi lăsat pentru nimica-n lume."

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *a trăi*;
d) alcătuiți scurte enunțuri, în care să aveți:
—atribut substantival prepozițional (în D și Ac)
— atribut adjectival pronominal (dativul posesiv).

93. „Neîncrederea locotenentului îl făcea să șovăie, și totuși înfricoșarea singurătății îl îmboldea mereu să se apropie. Apostol îi spuse cum a aflat aseară, de la un căpitan ungur, că Bologa e român, dar ofițer model și patriot incomparabil".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) alcătuiți propoziții în care cuvintele *seară, dimineață, zi,* să aibă valoare de adverb de timp.
d) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *încredere;*
e) dați trei exemple de atribute adjectivale exprimate prin adjective invariabile.

94. „*Întîlnind* pe urmă ochii ordonanței, furia locotenentului se topi într-un val de rușine. Își dădu seama, îndată, că numai graiul românesc l-a scos din țâțâni, fiindcă a venit ca o mustrare peste gândurile lui răvășite *de imputări*. Îi păru

rău că s-a înfuriat, şi în părerea aceasta de rău simți mulțumire de sine şi înălțare".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor:
c) analizați morfologic şi sintactic cuvintele subliniate *(întîlnind; de imputări);*
d) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *a întâlni;*
e) găsiți sinonime pentru locuțiunea verbală *a scoate din țâțâni.*

95. „Şi fiindcă se simțea fericit, scrise mamei sale o scrisoare lungă şi plină de credință, în care, pe două pagini întregi, veştejea fapta lui Pălăgieşu *împotriva protopopului* Groza; apoi altă scrisoare, cu foc, Martei, *comunicându*-i că dragostea lui, în ciuda tuturor suferințelor, n-a scăzut şi de-abia aşteaptă ceasul când să-şi poată strânge în brațe logodnica".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfologică şi sintactică a cuvintelor subliniate *(împotriva protopopului; comunicând).*

96. „Din clipa când şi-a făcut convingerea că, *distrugând* reflectorul buclucaş, va dobândi de la generalul Karg mântuirea, i-a părut rău şi i-a fost ruşine că s-a gîndit măcar să treacă la inamic".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;

c) analiza sintactică a gerunziului *distrugând.*

97. „— Foarte rău îmi pare că nu rămâi aproape de mine, dar pentru tine e mult, mult mai bine în sat, la coloana de muniții zise Klapka. Dealtfel, sunt sigur că te-ai săturat *de visuri*, adăogă mai domol, *parcă* s-ar fi temut să nu-i răscolească vreo rană".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfologică și sintactică a cuvintelor subliniate: (*de visuri; parcă)*;
d) găsiți sensurile cuvântului *a rămâne* și alcătuiți cu fiecare câte o propoziție.

98. „Atunci eram convins până în măduva oaselor că credința mea e desăvârșită și totuși mă îngrozeam la gândul morții. Suferințele mi-au înfrânt mândria, încât azi știu bine că numai credința căreia îi jertfești fără șovăire însăși viața ta, numai aceea te poate mântui".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *credință.*
d) dați sinonime (inclusiv locuțiuni verbale) pentru verbul *a muri.*

99. „În suflet i se zvârcolea un iad cu limbile de foc atît de sfîșietoare, că în fiece clipă amenințau să istovească toate izvoarele voinței".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) găsiți sinonime pentru cuvântul *a istovi* și alcătuiți propoziții cu ele.

100. „Bologa se aşează nehotărât, înfricoşat că nu-i venea deloc în minte ce vroia să-i spună şi nici măcar să înceapă vorba, deşi în sufletul lui totul era foarte limpede".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *vorbă.*

101. „Conştiința că toate năzuințele şi strădaniile sunt tot aşa de neputincioase şi fără rost ca şi zvârcolirile unei râme îi năpădea din ce în ce sufletul, *împreună cu constatarea* amară că viața omului e insuportabilă dacă n-are reazim solid care să ție veşnic dreaptă cumpăna între lumea dinăuntru şi cea de afară..."

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic şi sintactic cuvintele subliniate *(împreună cu constatarea);*
d) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *a ține.*

102. „Nu mi avea stare şi se mira cum a putut atâta vreme să mocnească în jilțul din cerdac în loc să alerge în lume, printre oameni sau în mijlocul firii, *bucurându-se de fiecare clipă* a vieții".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătaţi felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic şi sintactic cuvintele subliniate: *(bucurându-se; de fiecare clipă)*

103. „Apostol Bologa nu-şi putu stăpâni o strâmbătură de dispreț când lepădă receptorul, căci aghiotantul care nu fusese niciodată în tranşee şi care ar fi fost în stare să perie în fiecare zi pe toți generalii armatei numai să nu intre el în foc, *pomenind despre «evenimentele* foarte mari» , îşi îngroşase vocea ca un viteaz de cafenea".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic şi sintactic cuvintele subliniate *(pomenind; despre evenimentele);*
d) contrageți propozițiile atributive în părți de propoziție echivalente.

104. „În clipa când Dumnezeu ar părăsi pe om definitiv, fără speranță, lumea ar deveni o imensă maşină fără conducător, *osândită* să scârțâie infinit, fără rost (...) În asemena lume, viața ar fi un chin atât de cumplit, că nici o ființă simțitoare nu ar mai putea trăi!"

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic şi sintactic cuvântul subliniat *(osândită);*
d) găsiți antonimele cuvintelor: *definitiv, speranță, imens.*

105. „Şi atunci au băgat de seamă că *orice ordin* se dă aici şi *orice mişcare,* peste o zi, două, ajunge şi la cunoştinţa duşmanului. În sfârşit s-a zis că trebuie să fie pe aici spioni, iar spoini nu pot fi decât tocmai ţăranii care, în ciuda poruncilor straşnice, se vâră mereu prin zona frontului".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic și sintactic cuvintele subliniate *(orice ordin; orice mişcare);*
d) dați tuturor verbelor (locuțiunilor verbale) din text turnură impersonală.

106. „I se părea că preşedintele vorbeşte atât de tărăgănat, că trece un secol până ce sfârşeşte o întrebare la care el răspunde în trei cuvinte vertiginoase".

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) contrageți propoziția temporală într-o parte de propoziție echivalentă.

107. „Dar Ştefan părea fascinat de un domn cu barbişon care, în clipa când trenul se puse în mişcare, îşi scoase ceasul şi verificase ora".

(Mircea ELIADE)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *a scoate.*

108. „Cel dintâi lucru pe care îl făcu în seara următoare, *întorcându-se* la hotel, a fost să bată la uşa lui Daniil".

(Mircea ELIADE)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizați morfologic şi sintactic cuvântul subliniat *(întorcându-se);*
d) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *lucru.*

109. „Îndată ce-l văzu plecat, Vădastra nu se mai putu reține şi, trimițând ordonanța să-i cumpere un pachet de țigări, intră hotărât în odaia lui Băleanu. Îşi luase câteva cărți, cu aerul că venise să-i înapoieze volumele".

(Mircea ELIADE)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *a vedea.*

110. „— Nu-ți dai seama cât de bine îmi pare că te văd, spuse el foarte încet. Ileana simți din nou cum inima începe să i se bată cu putere, apoi parcă tot sângele i se scurse din vine şi se aşează repede pe canapea."

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *a (se) scurge.*

111. „Dar, deşi în clipa deşteptării nu avea prezente toate tristele întâmplări din ajun rămase o mohorâtă istovire în întreaga lui ființă,care-l țintuia în pat, nehotărât, fără chef".

(Mircea ELIADE)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) găsiți sinonime pentru cuvântul *a țintui,* în funcție de contextul în care apare.

112. „Cu toate că duceam de câteva zile o viață idilică și ni s-ar fi cuvenit, prin urmare, să gustăm un minut de odihnă sub umbra stufoasă a vreunui fag, totuşi ne mulțumirăm, deocamdată, cu umbra rară şi îngustă a unui tânăr brad, care nu înlesnea răcoroasa-i ospitalitate decât capetelor noastre pârlite şi înfierbântate de arșița zilelor de cuptor".

(Calistrat HOGAȘ)

113. „E obicei ca toți trecătorii să-şi lase numele lor săpat în vreun colț al sfântului locaș; de aici urmează că toate scândurile balcoanelor sunt încrestate cu nume din toată lumea şi dacă lumea toată făcea lucrul acesta, de ce adică nu l-am fi făcut şi noi?"

(Calistrat HOGAȘ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *urmă;*
d) găsiți sensurile figurate ale verbului *a petrece.*

114. „Cine-a zis că urâtul e lung ca drumul ar fi putut zice că şi drumul e lung ca urâtul; şi când, mai cu seamă, duci în spate o coşcogemite boccea şi pe sfântul soare pe deasupra, fără să te poți scutura de el, atunci desigur că ar fi mult mai nimerit să zaci de boala urâtului..."

(Calistrat HOGAȘ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) dați exemple de prepoziții care cer cazul dativ;

d) găsiți, în funcție de context, sinonime pentru verbul *a se scutura.*

115. „Și dacă corăbierii, părăsind țărmurile, au dreptul să spună că au ieşit la largul mării, tot cu acelaşi drept am fi putut zice şi noi că ieşim la largul Hălăucei; cel puțin aceasta e simțirea ce ți-o deșteaptă pleşuva ei privelişte..."

(Calistrat HOGAŞ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfologică şi sintactică a cuvântului *părăsind.*

116. „Nu cred să fi moştenit mare lucru din firea vreunui erou antic; ştiu însă că cumpăna sufletului meu e atît de simțitoare, încât e de ajuns să arunci pe unul din discurile ei un grăunte de siguranță, oricât de mic, spre a hotărî precumpănirea curajului asupra fricii; şi când te gândeşti că, de astă dată, mă adăposteam sub o manta, care de atâtea ori înfruntase biruitor potopurile cereşti (...) înțelege oricine că colosala tragedie a naturii, pe care stihiile se pregăteau s-o joace pe imensa scenă a văzduhurilor scăzuse în ochii mei la treaptă unei drame".

(Calistrat HOGAŞ)

Cerințe:

a) delimitați textul şi arătați felurile propozițiilor;
b) analiza predicatelor;
c) alcătuiți familia lexicală a cuvintelor *a hotărî* şi *a înțelege*.

117. „ — Măi Tărcuş sau Grivei - zisei, adresându-mă câinelui - fiindcă tu eşti singura ființă din univers care cunoşti nefericirile mele din noaptea aceasta, fă bine, te rog, şi-mi arată drumul spre vreo căpiță de fân oarecare, de vreme ce tu trebuie să ții un catastih în regulă de toate culcuşurile mai călduroase din ograda stăpânilor tăi".

(Calistrat HOGAŞ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) găsiți sensurile cuvântului *a ține* și alcătuiți propoziții cu fiecare.

118. „Și fiindcă buna-cuviință cere, când te afli în largul naturii, să cugeți cât o ploșniță cel puțin, mă mulțămii, dar, să găsesc cusur frunzelor de plop, că fac prea mare gălăgie degeaba și fără cuvânt, că la înălțimea la care se află, fără ca o adiere cât de ușoară să le bage în seamă, ele totuși se clatină cu zgomot, lovindu-și unele de altele discul lor lat și greoi, animat, fără cumpăneală, de o coadă lungă și subțire”

(Calistrat HOGAȘ)

Cerințe:

a) delimitați textul și arătați felul propozițiilor;
b) analiza predicatelor;
c) dați cinci exemple de substantive compuse, după modelul celui din text;
d) analizați adverbele din text.

119. „Și dacă niciodată n-ai avut fie bărbăția, fie fantezia de a-ți scutura de pe suflet și de pe inimă prostiile omenești. după cum un arbore, la suflarea vântului, își scutură foile sale netrebnice și seci, atuncea desigur că n-ai rămas. întotdeauna, decât ceea ce ești - o păcătoasă de ființă superioară”.

(Calistrat HOGAȘ)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) arătați valorile cuvântului *sigur* din următoarele construcții: Sigur că vine; E sigur că vine; Sigur vine.

120. „Sufletul meu singur nu e în stare să audă şi să priceapă scârţâitul fantasmagoric, cu care timpul întoarce, din fundul veşniciei, cheia colosală şi ruginită a făpturii... Iată pentru ce; cum mergeam eu pe spatele Pisicuţii ca un sac umplut cu gânduri, nu prinsei de veste nici când soarele scoborâse treptele văzduhului spre lumea cealaltă..."

(Calistrat HOGAŞ)

Cerinţe:

a) delimitaţi textul în propoziţii şi arătaţi felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) relevaţi sensurile cuvântului *a prinde.*

121. „Şi când mă gândeam şi eu că, întru nimic, nu eram mai prejos decât toţi eroii tuturor odiseelor homerice, şi când mă gândeam eu că vicleanul fecior al lui Laerte înghiţise, *în pribegia* lui fatală, *atâtea* spete de boi graşi sau de berbeci cu lână de argint... ei bine, mă simţeam nedreptăţit".

(Calistrat HOGAŞ)

Cerinţe:

a) delimitaţi textul în propoziţii şi arătaţi felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analizaţi morfologic şi sintactic cuvintele subliniate (*în pribegia, atâtea*);
d) alcătuiţi familia lexicală a cuvântului *a (se) gândi.*

122. „Şi dacă soarele, ce sta să cumpănească dincolo de amiază, ar fi putut, din înălţime, să străbată cu privirea prin desişul întunecos al bolţii de umbră, ce ne ocrotea de pretutindeni, apoi ar fi văzut întinsă, pe rariştea de iarbă înflorită a pământului, năframa (...) călugărului..."

(Calistrat Hogaş)

Cerinţe:

a) delimitaţi textul în propoziţii şi arătaţi felul acestora;

b) analiza predicatelor;
c) construiți tipuri de subordonate introduse prin relativul *ce*.

123. „Îi trecu prin minte că ar trebui totuşi să cheme pe Petre, să-i spuie că mâine în zori de zi vor pleca înapoi pe front şi deci să nu uite ceva pe-aici..."

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) construiți tipuri de subordonate introduse prin *că* (altele decât cele din text).

124. „Şi se bucura simțind că primenirea lui sufletească, oricum o răsucea, îi încălzea inima, pe când vechea «concepție», pentru care 27 de luni şi-a primejduit viața, a fost veşnic severă, ca o mamă vitregă".

(Liviu REBREANU).

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) contrageți propoziția nr. 3 („oricum o răsucea").

1. Ceea ce uimise pe toată lumea era felul cum a prezentat el faptele, că toți se întrebau cum de nu fuseseră în stare să priceapă un adevăr elementar: când ceea ce e simplu ți se pare complicat.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) familia lexicală a cuvântului *a prezenta* ;
d) contrageți ultima propoziție.

2. Încântat de preaușorul său succes, n-a reușit ca să-și atragă admirația *decât a câtorva creduli,* care-l și vedeau cum împarte în stânga și în dreapta autografe.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) alcătuiți cel puțin zece tipuri de subordonate introduse prin cât.

3. Meritul tău de vei reuși, cu toate că mă cam îndoiesc, să te descurci și *singur* într-o atare situație ivită *pe neașteptate,* de vreme ce până acum ai tot așteptat ca eu să pun umărul *la greu,* iar tu să tragi *doar foloasele.*

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;

c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) familia lexicală a cuvântului *a îndoi;*
e) dați exemple de un atribut substantival exprimat prin numeral propriu-zis și un atribut substantival exprimat prin numeral fracționar.

4. Să fi fost să se creadă că *numai el* este singurul vinovat, tot s-ar fi găsit cineva să lămurească situația, care devenise jenantă nu atît pentru el, ci mai ales pentru ei.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) familia lexicală a cuvântului *a crede;*
e) modalități de realizare a comparației.

5. Rămâne să vedem ce mai putem face într-o asemenea situație, când totul pare compromis, iar cine zice că se mai poate totuși salva ceva e *cu adevărat* un om *de ispravă,* dacă și trece *la fapte.*

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) indicați valorile lui *tot.*

6. Cu totăte argumentele expuse, n-a reușit să-l facă să priceapă că nu i-a vrut *decât binele,* cu toate că și el, dar și ceilalți l-au crezut cum nu se poate a fi mai rău în stare să se răzbune.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
c) familia lexicală a cuvântul *argument*;

d) dați sinonime pentru cuvântul *argument*;
e) modalități de realizare a superlativului (inclusiv sub aspect stilistic).

7. Totdeauna, în viața *oricărui* om e un moment când, chiar dacă nu are nici o tragere de inimă să o facă, trebuie totuși să-și recunoască slăbiciunile, pentru că numai astfel cine. își asumă greșelile e apreciat la adevărata sa valoare, oricare ar fi opinia *celorlalți.*

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) anliza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate.

8. Îi sălta *inima de bucuros* ce era, și nu se putea închipui *decât făcând parte* din consiliul *fie și local* de administrație, și nu-și mai putea încăpea în piele la gândul că de-acum lumea avea să-și scoată pălăria în fața lui, că nu oricine și-ar fi putut face loc, fără să fi dat din coate, în administrația locală, într-un timp atât de scurt.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate.

9. Ți se face lehamite să-l tot vezi cum se laudă *cu merite inventate, răsfoind* în văzul lumii cărți pe care nu le-a citit, însă *străduindu-se* să o facă așa, cu un aer de parcă *numai la citit* îi stă gândul.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) familia lexicală a cuvântului *carte*.

10. Dacă ar fi să ne luăm după spusele lui Alecsandri: că românul s-a născut poet, ar însemna că fiecare, *măcar o singură dată* în viața lui, să fi scris o poezie.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) construiți o frază în care una din subordonate să fie interpretată în funcție de prezența sau absența virgulei.

11. *Cu toată străduania* sa de a fi cât se poate de clar în privința intențiilor sale, n-a reușit decât să se laude cum îi era *obiceiul,* încât *nimănui* nu i-a fost de mirare că n-a reușit să-și impună punctul de vedere.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) familia lexicală a cuvântului *clar*;
e) alcătuiți o propoziție, în care prenumele personal *i* să fie în cazul acuzativ; precizați funcția lui sintactică;
f) în contextul enunțului „Casa *ale cărei* ferestre sunt cu grilaj este a mea" precizați funcția sintactică a cuvintelor subliniate și justificați-vă punctul de vedere.

12. Și, *spre marea mea uimire,* nu m-a recunoscut, nu-mi imaginam că are să fie așa, doar știam că are o memorie bună și nici cele mai mici detalii dintr-o întâmplare, petrecută demult, nu-i scăpau, încât în clipa când m-a văzut s-a uitat la mine ca la un străin ajuns așa, din întâmplare, să-i vorbească pe un ton atât de familiar, și ceea ce fusese cu totul de neînchipuit pentru el era că tocmai această familiaritate a mea lăsa impresia unei obrăznicii.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) familia lexicală a cuvântului *întâmplare*;
e) găsiți sinonime pentru *străin*, *închipuire*.

13. Dacă ar fi să dea crezare vorbelor auzite de la prietenul său, ar fi trebuit să-şi investească de îndată toți banii în afacerea aceea, *de a cărei rentabilitate* îi vorbise atât, că era cât pe ce să se lase convins, dar cum ar fi putut să se ia după nişte vorbe, oricât de convingătoare ar fi părut, dacă nu avea nici o dovadă concretă în acest sens?

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) contrageți locuțiunile verbale din text, găsind cel puțin două verbe sinonime pentru fiecare şi alcătuiți cu acestea din urmă câte o propoziție,

14. Nu că mi-a vorbit pe un ton arogant m-a deranjat azi la el, ci faptul că *ştiind* care este *adevărul,* s-a încăpățânat să pretindă că are dreptate şi în virtutea acestei pretinse dreptăți, se cuvine ca toți să-i dea ascultare orbește.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) dați sinonime următoarelor adverbe, prin locuțiuni adverbiale: uneori, anevoie, deodată, succesiv, pretutindeni.

15. Dacă aş fi ştiut ce înseamnă să nu poţi să te aperi în faţa unor învinuiri calomnioase, chiar dacă adevărul şi dreptatea sunt de partea ta, iar cei care te cred totuişi nevinovat nu au tăria morală să te susţină, aş fi renunţat de la bun început la acestă luptă donquijotească.

Cerinţe:

a) delimitaţi textul în propoziţii şi arătaţi felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) familia lexicală a cuvântului *a apăra*;
d) alcătuili o propoziţie cu sensul figurat al cuvântului *tărie*;
e) daţi cinci exemple de adjective care nu au grad de comparaţie.

16. Norocul tău de-ai dat peste un om *bun la suflet,* să-l pui la rană, dar fereascâ-te Sfântul să-i ieşi din voie, că are să fie rău *de tine,* orice-ai să faci, de te-ai pune şi-n cruciş şi-n curmeziş, că el toată încrederea şi-o va fi pus în tine, numai de-i da ascultare.

Cerinţe:

a) delimitaţi textul în propoziţii şi arătati felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) relevaţi alte valori ale lui *de* decât în text.

17. Nu putea să înţeleagă nici măcar acum de ce i-au trebuit atâtea zile să se decidă pentru transferul acela, când toate argumentele pe care i le prezentase îi erau favorabile, că altul să fi fost în locul lui nici n-ar mai fi stat pe gânduri.

Cerinţe;

a) delimitaţi textul în propoziţii şi arătaţi felul acestora;
b) felul predicatelor;
c) ce tipuri de complemente se construiesc cu prepoziţia *de*?

18. Dar ceea ce l-a făcut să iasă din imobilismul ce-l afişa cu ostentaţie în ultima vreme şi să-i ia apărarea a fost tentativa lor obraznică de a-l compromite, fără să-şi dea seama că acţiunea lor ar putea avea efecte de bumerang şi deci *întorcându-se asupra lor,* să-i lovească necruţător atunci când s-ar fi aşteptat poate mai puţin.

Cerinţe:

a) delimitaţi textul în propoziţii şi arătaţi felul acestora;
b) felul predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) tipuri de subordonate introduse prin *cum* (cel puţin opt).

19. Cum se face de-a făcut-o să sufere atât, că se jurase că nu-i va mai pricinui nici un rău, oricât de mult l-ar scoate din sărite, fie cu vorba, fie cu fapta, că doar el recunoscuse că e uşor să faci cuiva rău, dar mai greu să faci bine, oricât de neînsemnat ar părea.

Cerinţe:

a) delimitaţi textul în propoziţii şi arătaţi felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) tipuri de subordonare introduse prin *că* (cel puţin zece);
d) familia lexicală a cuvântului *vorbă*;
e) găsiţi cel puţin zece locuţiuni şi expresii verbale în componenţa cărora intră verbul *a da*.

20. Dacă prostia celor care se cred deştepţi i-ar durea fie şi pentru o clipă, atunci desigur că spitalele ar fi pline ochi de asemenea „bolnavi" incurabili, dar ei nu realizează, *în naivitatea lor,* că nici măcar iarba nu poate, *săraca,* să crească la umbra lor, atât de crasă e prostia care urlă în ei, precum hormonii, şi nu e de mirare că asemenea indivizi îşi fac o voluptate în a se crede deştepţi, de vreme ce ei nu sesizează discrepanţa dintre ceea ce sunt şi ceea ce vor să pară.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) familia lexicală a cuvântului *prost*
e) dați sinonime pentru verbul *a urla*.

21. *De primit* sfaturi aşa-zis dezinteresate sunt sătul să tot aud *venind* din toate părțile, dar aceşti *sfătuitori* nu s-au gândit că *asaltându-mă* nu cu sfaturi - aşa cred ei -, ci cu propriile ambiții, ar putea să-mi facă mai mult rău, de-o să-mi iau câmpii, doar-doar să pot să scap de o aşa povară.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) familia lexicală a cuvântului *sfat*.

22. Să fi avut nu unul, ci zeci de argumente, şi tot nu ar fi reuşit să mă convingă de faptul că i s-ar fi cuvenit să i se dea lui prilejul să le dovedească celor suspicioşi că numai el e în stare să ducă la bun sfârşit acea lucrare;

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) dați sinonime pentru cuvântul „convingere”;
d) tipuri de subordonate introduse prin „să” (cel puțin zece).

23. *Cu toată arta sa de comediant* și patima logosului, Ilie Moromete n-a reuşit să împiedice destrămarea familiei, chiar dacă i se părea firesc ca toți ai săi să-i dea dreptate și mai ales ascultare, că doar el se făcuse luntre și punte, de-a ținut cu dinții loturile de pământ, fără a-l înstrăina.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza miorfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) după modelul dubletului „săi" - „să-i", alcătuiți câte un enunț pentru „căi" - „că-i" ; „dea" - „de-a" ;
e) familia lexicală a cuvântului „pământ" ;
f) dezvoltați segmentul „fără a-l înstrăina".

24. E rândul tău să-ți încerci norocul şi nu uita că bine ar fi să te descurci singur, să n-ai nevoie de ajutorul meu, că dacă şi de astă dată tot de la mine ai să aştepți salvarea, ca să-ți speli ruşinea, mai bine să te laşi păgubaş de pe acum, că eu mi-am luat mîna de pe tine.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) tipuri de subordonate introduse prin „când" (cel puțin cinci).

25. Se uita aşa *de încruntat,* de i-a băgat pe toți în sperieți și avea aerul că i se întâmplase ceva rău, oricât s-ar fi străduit să rămână distant și să nu-i piese *ce* se petrece în jurul său.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) anliza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) tipuri de subordonate introduse prin *unde* (cel puțin cinci).

26. De vreme ce toată viața te-ai mulțumit doar să vegetezi, fără să-ți fi pus măcar o singură dată întrebarea dacă peste ani, când te vei uita în urma ta, nu cumva *nelăsând nimic.*

decât o umbră trecătoare, vei deveni tu însuți o umbră, asta se cheamă oare să ai un mod propriu *de a fi ?*

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) tipuri de subordonate introduse prin *dacă* (cel puțin cinci);
e)familia lexicală a cuvântului *viață*.

27. Oricum se sucea și se-nvârtea, tot n-avea să iasă cum credea el, că argumentele sale n-au produs mare impresie, ci doar iritarea celor câți se aflau de față și care trebuiau să-i asculte frazele dezlânate.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) tipuri de subordonate introduse prin *că* (cel puțin zece);
d) familia lexicală a cuvântului *față*.

28. Că ai fost de bună credință în tot ce ai făcut de la ultima noastră întrevedere, nu mă îndoiesc, după cum am convingerea că și de azi înainte vei proceda la fel, însă mă nedumerește ușurința cu care te-ai luat după zvonuri, *dându-le crezare,* fără a gândi dacă nu cumva dincolo de colportajul lor se ascunde un gând viclean.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) dați sinonime pentru cuvântul *viclean*.

29. Uite unde te-a putut duce superficialitatea cu care ai tratat tot ce te-am prevenit! Că de nu te-ai fi ambiționat să crezi că numai tu ai dreptate, n-ai fi ajuns aici, într-o

debusolare mai mult decât dureroasă, nu *pentru tine*, ci pentru mine, că eu mă simt vinovat *de tot ce* ți ș-a-ntâmplat și nu pot să-mi iert că te-am lăsat de capul tău, *crezând* că ți-a venit și ție, în sfârșit, mintea la cap.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) dați sinonime pentru următoarele cuvinte: *superficialitate*, *ambiționat*, *debusolare*:
e) găsiți locuțiuni sau expresii verbale în componența cărora să intre verbul *a veni*.

30. A venit într-un suflet și s-a apucat să-mi spună cu năduf că și de-o fi să-i dea cineva aur sau - și mai rău - să-l pună chiar și-n lanțuri, el acasă tot n-are la ce să se mai întoarcă, măcar de-ar ști că moare *de foame*, că aia nu e viață, când el unul muncește pe brânci, din zori și până noaptea târziu, iar restul stau cu mâinile-n sân și așteaptă totul de-a gata, *fără să miște un deget*.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) familia lexicală a cuvântului *suflet*.
e) dați sinonime pentru verbul *a (se) întoarce*.

31. Adevărul e că oricât de curat sufletește l-am crezut și fără gânduri ascunse, nu putea să nu aibă un caracter duplicitar, măcar că-și juca bine rolul de victimă, că totdeauna i-a plăcut să pozeze într-un individ ce se chinuie și se zbate, dar niciodată n-a avut parte decât de neajunsuri de pe urma „călăilor".

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) familia lexicală a cuvintului *a juca*;
d) dați sinonime pentru cuvintele *chin*, *curat*.

32. Nu că a țipat la mine într-o situație când n-ar fi avut nici un motiv s-o facă m-a deranjat, dar *ceea ce* e regretabil este tocmai faptul că n-a fost în stare să-și tempereze ieșirea impulsivă, de i-a surprins pe toți *cei de față, știindu*-l o fire retrasă și pașnică.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) familia lexicală a cuvântului *a motiva*.

33. Și cum l-a zărit că se apropie, a ieșit tiptil *prin dosul casei,* dar nu că nu voia să nu mai dea ochii cu el, *ascunzându-se,* ci așa dintr-un capriciu cum îl avusese și altădată, chiar față de prietenii cei mai apropiați.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) după modelul locuțiunii *(a munci) cot la cot* , găsiți alte cinci asemenea locuțiuni.

34. Mare scofală să fi venit la timp, că doar știai că de tine depinde totul, dar comod cum te știu, nu te-ai deranjat nici măcar acum, când nu atât eu, cât mai ales *ceilalți*. aveau nevoie să le dai *o mână de ajutor*.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) explicați de ce nu se folosește punctul în următoarele abrevieri: jr, dl, dnei, cca.

35. N-ai decât să cauți și singur, de ești atât de nerăbdător și nu nu poți să mai aștepți o zi, două, că doar n-au intrat zilele-n sac, să te repezi așa, fără să discerni, de nu cumva asta ar putea să te dezavantajeze, *rămânând fără nici o ispravă.*

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) arătați ,. apelând la exemple, care sunt cele cinci valori ale lui *o*.

36. Vine o vreme când, *cu toate strădaniile* mele de a-i face să priceapă că dacă le-am tot vorbit de sinceritate, n-am făcut-o *spre a epata*, ci tocmai să-și dea seama că minciuna se va întoarce asupra lor, tot au rămas să graviteze în sfera indiferenței lor ostentative.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) dezvoltați următoarele segmente în propoziții echivalente: *de a-i face, spre a etapa.*

37. *Treaba ta* de vrei cu orice chip să pornești la drum pe o vreme ca asta, dar ar fi fost cu mult mai înțelept să fi așteptat până se mai răzbuna vremea, măcar să ai

siguranța că nu vei nimeri cine știe pe unde, să te tot caut apoi, *întrebând de tine din poartă în poartă.*

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) dați sinonime pentru cuvintele: *drum, a nimeri, privire;*
e) familia lexicală a cuvântului *a căuta.*

38. Tot ce faci să știi că nu ca să-mi faci mie în necaz, ci *spre răul* tău că acum eu știu să mă păzesc mai bine decât ți-ai putea închipui tu, dar nici răzbunător cum ești tu n-am fost niciodată, știi prea bine, însă refuzi, *încăpățânându*-te să accepți un adevăr clar cum e lumina zilei.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c)analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate, încercuind răspunsul exact, din următorul enunț: „Într-o seară *de la începutul* lui iulie 1909, cu puțin înainte de orele zece, un tânăr de vreo optsprezece ani, îmbrăcat în uniformă de licean, intra în strada Antim..." (G. Călinescu, *Enigma Otiliei):*
1) complement circumstanțial de timp;
2) atribut substanțival prepozițional.

39. Dacă aș fi știut că mi-e dat ca mâine să mor, aș fi lăsat *toate* cum sunt acum, măcar că unii se vor grăbi *spunând* că sunt fatalist și dacă nu lupt măcar acum când știu ce m-așteaptă, înseamnă că resemnarea a fost dintotdeauna coordonata fundamentală a caracterului meu.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;

b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) arătați funcția sintactică a cuvintelor subliniate, încercuind răspunsul corect, din următorul enunț: „Seceta a ucis orice boare de vânt/ Soarele s-a topit și a curs pe pământ./ A rămas cerul *fierbinte și gol* " (N. Labiș, *Moartea căprioarei):*

1) element predicativ suplimentar;
2) nume predicat multiplu;
3) atribute adjectivale, coordonate copulativ.

40. Măcar să fi știut și eu la ce aș putea să mă aștept, asta era important *pentru mine,* iar tu știai foarte bine, însă îmi dădeam seama abia acum că n-ai vrut să mă înștiințezi și trebuie să recunosc, nu fără o undă de regret, că mi-a fost dat nu să am un prieten adevărat, cum îmi plăcea să cred, ci o simplă cunoștință egoistă *până peste limitele suportabilului,* că mă mir cum alții te suportă lângă ei, *știindu*-te atât de capricios și individualist.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) famili lexicală a cuvântului *a cunoaşte*.

41. *De certat* n-are rost să te mai cert, că de fiecare dată când am făcut-*o*, spre binele tău a fost, dar te-ai mulțumit doar să-mi dai dreptate și să-ți recunoști neverosimil de ușor greșeala, însă ar trebui să înțelegi că nu doar ai continuat, *persistând* în aceeași greșeală, dar chiar ți-ai făcut o voluptate din asta.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;

d) dați forma de plural pentru următoarele cuvinte: albastru, ilustru, pilastru, fals, frescă, vitraliu, ecvestru.

42. *Despre unul* ca tine ce-ar mai fi de spus, dacă tot ce ți-am zis, mai în glumă, mai în serios, te-a lăsat indiferent și rece, că să fi avut inimă de piatră, și tot te mișca felul cum ți-a vorbit pe un ton sfătos, și cu argumente de netăgăduit, și nu ca să ți se facă observații de dragul unei atitudini voit moralizatoare, ci tocmai să deschizi ochii și să vezi *măcar în al doisprezecelea* ceas unde ai ajuns *afișând* aerul ăsta arogant.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) dați exemple de atributive introduse prin relativele *unde, când, cum.*

43. Măcar să-ți fi fost ție bine acolo și să te știu c-ai reușit, după atâta chin, să-ți vezi visul cu ochii, nu mi-ar părea rău, dar tare-mi este să nu mă fi mințit, și asta nu din obișnuință, ci din nevoia să mă știi că m-am liniștit după temerile exprimate și n-are rost totuși să-mi fac atâtea griji.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) arătați, prin subliniere, care este forma corectă (literară) pentru următoarele dublete: mănușă - mănuşe; mătușă - mătuşe; plaje - plajă.

44. Nu că te-ai grăbit să dezvălui ceea ce hotărâsem ca pentru un timp să rămână doar între noi, m-a deranjat, ci că am luat totul prea simplu, înfiorător de ușor, aproape inexplicabil, că m-ai făcut să am încredere în tine, măcar

că ştiam prea bine că nu eşti omul care să fi păstrat cu sfinţenie un secret.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) familia lexicală a cuvântului *a păstra*;
d) dați sinonime pentru *a dezvălui* şi *deranjat*.

45. Cum de n-ai reuşit să rezolvi o problemă atât de simplă, când nu cerea decât să aplici *ceea ce* ştiai: o formulă deja cunoscută, mă uimeşte, mai ales că te ştiam „as" la acest capitol...

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfologică şi sintactică a cuvintelor subliniate.

46. Ce mare rău să-ți fi făcut, de mă urăşti atâta, nu-mi pot da totuşi seama şi nu-mi e de altceva ciudă decât că eviți să-mi spui verde în față *cu ce* am greşit, să nu mai fie loc *de suspiciuni* între noi.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) despărțiți la capăt de rând ur,ătoarele cuvinte, precizând ce regulă ați aplicat: *dreptunghi*, *despre*, *inuman*, *,transoceanic*, *biogaz*.

47. Şi cum afară era burniță şi frig, de nici câinii nu s-ar fi încumetat să iasă, a rămas să-l găzduiască *peste·noapte*, dar şi să isprăvească de povestit întâmplarea aceea *cu flăcăul*, de şi-a vândut sufletul unei babe, numai să-i readucă la viață logodnica.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) construiți o frază în care verbul a rămâne să fie copulativ.

48. Şi de cum s-a luminat, şi-a luat traista-n băţ şi dus a fost din acele locuri, *cât te-ai şterge la ochi,* de se întrebau gazdele, când s-au deşteptat, de-a fost vis au ba.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) care sunt valorile lui *și*? (dați exemple).

49. Uite unde te-a putut duce superficialitatea *cu care* ai tratat tot ceea ce te-am prevenit! Că de nu te-ai fi ambiționat să crezi că *numai tu* ai dreptate, n-ai fi ajuns tocmai aici, într-o debusolare cvasitotală, iar acum eu mă simt vinovat de tot ceea ce s-a întâmplat şi nu pot să-mi iert că te-am lăsat de capul tău.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) familia lexicală a cuvântului *a duce*;
e) alcătuiți o propoziție cu unul din termenii familiei lexicale, cuvântul având *sens figurat*.

50. Să nu fi fost accidentul acela stupid, de şi-a pierdut jumătate de zi cu tot felul de declaraţii, ar fi putut ajunge liniştit la reuniunea programată cu mai bine de trei luni în urmă, dar i-a fost dat ca hazardul să-şi arate colţii şi să

ridice piedici în calea sa, de n-a fost chip să mai recupereze întârzierea.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) subliniați forma corectă a următoarelor paronime: păcat originar/ original; zăcământ petrolifer/ petrolier; examen oral/ orar; eşec iminent/ eminent;
d) familia lexicală a cuvântului *a ridica*.

51. Dar tot pe tine s-a supărat, de n-avea ochi să te vadă, cu toate că de astă dată nu mai avea nici un motiv, ba s-a mai dus şi cu vorba, *pe la unii* şi pe la alții, *pe motiv* că ți-ar place să faci numai rău.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate.

52. Iată unde te-a adus aroganța cu care mi-ai vorbit, fără să te fi gândit *măcar o clipă* că mințiuna n-are cum să stea multă vreme ascunsă, că adevărul tot iese el la lumină, oricât l-ai ignora.

Cerinte:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) familia lexicală a cuvântului *minciună*;
e) găsiți locuțiuni verbale în componența cărora intră verbul *a bate*.

53. Şi *cu toate bănuielile* ce planau asupra lui, a putut să-şi dovedească totuşi nevinovăția, că știa cât face să nu te laşi copleşit de răul ce vine de la cei din jur, că el era din

aceia care niciodată nu s-au lăsat să fie învinuiți, pe nedrept, fără a se avea probe de netăgăduit, *putând* acum să le râdă în față *pentru naivitatea* lor.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) dezvoltați gerunziul „putând”într-o subordonată echivalentă funcției sale sintactice.

54. *Toți* spuneau că face pe nebunul și că degeaba face acum gură, că tot nu rezolvă *nimic,* dacă e așa de violent.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și precizați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) care sunt valorile lui „*a*”. din exemplele de mai jos?

1. Cas*a* noastră e veche, dar *a* a voastră e și mai veche.
2. Nu m-*a* găsit acasă.
3. Miroase *a* prăjeală!
4. „E ușor *a* scrie versuri”.
5. „*A*! Ce nenorocire! Ma chčre, ce idiot!”

55. Cum ai putut să crezi că într-o asemenea situație ivită pe neașteptate, dar nu din vina mea, ci din a ta, îmi mai arde să fac glume atât de nesărate cum faci tu, fără să te gândești măcar dacă nu cumva, fie și involuntar, ai putea jigni pe careva, încât mă miră cum de nu-ți trece prin cap cât de ridicol poți fi?!

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții, arătând felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) formați familia lexicală a cuvintului „vină”.

56. Unde mai pui că de data asta l-am lăsat pe el să facă preparativele pentru excursia de care tot îmi vorbea, dar se vede că nu i-a căzut prea bine, măcar că din ziua când auzise *de ea,* mă tot bătea la cap să-l las pe el să se ocupe de *organizare,* tocmai spre a le arăta şi celorlalţi de ce anume e în stare.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acstora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) contrageți propoziția „să se ocupe de organizare”;
e) dezvoltați într-o subordonată echivalentă infinitivul „a arăta”, după ce veți fi aflat în funcția lui sintactică.

57. Unde să scriu, că te-ai mai gândit şi tu să dai un semn de viață, că dacă de atâta timp n-ai mai scris, nici n-ai telefonat, am crezut ori că te vei fi îmbolnăvit, ceea ce sincer nu ți-aşi fi dorit, ori că te vei fi supărat aşa de rău, de nu vrei pur şi simplu să mai ştii de nimeni...

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) tipuri de subordonate introduse prin „ceea ce”.

58. Dar cum de te-ai hotărât până la urmă să vii şi tu, dacă la insistențele mele îmi spuseseşi clar că rămâne să plecăm numai noi şi că dacă toți ceilalți lăsaseră totul baltă, numai să-şi vadă realizată escapada aceasta, n-are rost ca să stricăm totul *pentru tine,* doar aşa să ți se facă hatârul?...

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și precizați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) tipuri de subordonate introduse prin *ca să*;

d) Analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate.

59. „Să fi primit nu *una* ci zece sau chiar o sută de scrisori, în care să i se fi spus că fratele său a murit pe câmpul de luptă, neica Stavrache tot n-ar fi avut cum să dea crezare aceloraşi veşti, dacă lui i se arăta fratele său *în carne şi oase*, şi asta nu o singură dată.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) tipuri de subordonate introduse prin *cum*.

60. *De copil*, Leiba Zibal avusese sentimentul fricii, că se-ntâmplase de asistase la o scenă de violență ce l-a marcat pentru toată viața, iar de când fusese amenințat de Gheorghe (sluga pe care o concediase) că are să vină noaptea de Înviere, să-i dea socoteală, frica de acest monstru, grefată *pe cea veche*, i-a amplificat starea de neliniște şi spaimă.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și precizați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) găsiți locuțiuni sau expresii verbale în componenența cărora intră verbul *a da*.

61. *Supărat* cum sunt acuma, să ştii că nu-mi arde să glumesc mai ales cu unul ca tine, care nu ține *la glumă*, şi să-ți intre bine în cap că nu eu sunt cel care n-are obraz, de mai şi face pe vinovatul, ci tu, că ai mers atât de departe cu neobrăzarea, că nici măcar nu mai ai habar unde începe gluma și unde obrăznicia...

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătaţi felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) arătați în propoziții care sunt sensurile figurate ale verbului *a ține*.

62. Drept ar fi fost să fi recunoscut şi să fi spus adevărul *oricui* dorea, măcar că *multora* nu le-ar fi convenit, nu că s-ar fi dat nume, ci pentru motivul mult mai grav că ar fi fost astfel implicate personalități de vază ale oraşului.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și precizați felulacestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) dați exemple de subiecte în genitiv şi dativ.

63. Într-o lume bolnavă, până şi nebunii par nişte îngeri trişti, candele ce abia mai pâlpâie, şi nu că n-ar mai avea de ce să ardă, dar pentru că nesiguranța zilei de mâine nu le oferă nici o perspectivă să poată să spună că nu fac degeaba umbră pământului.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții şi arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) familia lexicală a cuvântului *bolnav*.

64. *Supărat* că prietenul său nu i-a respectat dorința de a nu dezvălui cele relatate, *în ciuda scuzelor* tardive ale acestuia, convins că dreptatea şi adevărul erau de partea lui, i-a spus acestui pretins prieten (care acum - iată - dovedise contrariul) că din acel moment se pot considera ca doi străini care cândva au făcut alături câțiva paşi prin viață, iar acum drumurile lor se vor despărți, fiecare

luând-o în cu totul altă direcție, cu regretul că totul a durat atât de puțin.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și arătați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate.
d) tipuri de concesive prin diverse elemente relaționale.

65. *Slab de înger,* nu s-a speriat de zgomotul infernal produs de prăbușirea acoperișului magherniței unde locuia de atâția ani, dar a găsit cu cale că e mai nimerit să-și păstreze calmul și să nu dramatizeze, să nu își facă sânge rău de-o fi ca pentru o vreme să n-aibă unde locui, că nu asta e important acum, ci altceva: să-și încheie conturile cu sine însuși, adică să poată să reziste *oricăror privațiuni.*

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și precizați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo - sintactică a cuvintelor subliniate;
d) contrageți ultima propoziție.

66. Și-atunci, s-a apucat să-mi spună cum *având* un vis ciudat, în care era terorizat *de o femeie* cu păr pe față, până sub pomeții obrajilor, că semăna cu o maimuță, s-a speriat rău, și cum voia să-l cuprindă în brațe și să-l mângâie, dar el se zmucea și se zbătea așa de tare, c-a sărit din somn și cu toate că aprinsese luminile, i s-a părut că o aude cum păşeşte încet în cealaltă cameră și caută să deschidă ușa să vină la el, iar el *de frică* să nu se apropie și să-l ia în brațe, ca în vis, a început să urle.

Cerințe:

a) delimitați textul în propoziții și precizați felul acestora;
b) analiza predicatelor;
c) analiza morfo-sintactică a cuvintelor subliniate.

TESTE DE VERIFICARE A CUNOȘTINȚELOR

(fișe individuale)

- **Se dă următorul text:**

„*În afară de un administrator,* maiorul mai ținea trei paznici pentru magazii, casă și câmp. *Unul* din aceștia era foarte credincios, și se certa cu oamenii la treierat, *încercând* pesemne să-i facă să înțeleagă că el nu e un simplu pândar, ci un fel de ajutor de logofăt, în orice caz *ceva* boieresc."

(Marin PREDA, *Morometții,* vol. I)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, arătând felul acestora;

c) analizează morfologic și sintactic cuvintele subliniate;

d) alcătuiește familia lexicală a cuvântului „a ține" ;

e) alcătuiește propoziții cu cuvintele și grupurile omofone de mai jos: delegat, de legat; înceată, în ceată; descântă, des cântă.

f) care este forma corectă: *centru de difuzare a presei centru de difuzarea presei?*

- **Se dă următorul text**

„*A împrumuta* cu bani şi *a sta la pândă* pentru ca în momentul potrivit să-l scoți pe om *la vânzare* sau *a ajuta* pe cineva în așa fel încât ajutorul acesta să-ți fie întors de cinci ori mai mult, de pildă să dai un sac de grâu și să-l primeşti înapoi după treieriş, dar la prețul din timpul iernii, în felul acesta putea să facă avere Tudor Bălosu, care niciodată n-avea să ajungă primar, dar nu Aristide, care străbătea județul pe motocicletă şi avea deschisă uşa preotului, a judecătorului şi chiar a prefectului."

(Marin PREDA, *Morometii,* vol. I)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, arătând felul acestora;

c) funcția sintactică a cuvintelor subliniate;

d) dezvoltă în propoziție sintagma „la vânzare”; ce tip de subordonată rezultă? motivează!

e) trece la plural următoarele compuse: zi-lumină, nou-născut, contabil-şef, social-economic, social-democrat.

f) încercuiește răspunsul pe care îl consideri corect:
„I se păru că e *o indiscreție* să asiste la dezbaterile celor doi, mai ales că-l vedea pe moș Costache cam stânjenit.”

(G. Călinescu)

1) subiect
2) nume predicativ
3) complement direct.

- **Se dă următorul text:**

„Nu se ştie când şi în ce fel se stabilise în familie că decât să iasă toți în lume şi să se facă de râs că sunt rău îmbrăcați, mai bine să iasă *unul, bine îmbrăcat,* iar ceilalți să stea şi să nu se ducă nicăieri.”

(Marin PREDA, *Morometii,* vol. I)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, stabilind felul acestora;

c) analizează morfologic şi sintactic cuvintele subliniate;

d) alcătuieşte familia lexicală a cuvântului „familie”;

e) alcătuieşte propoziții cu compusele şi grupurile următoare de cuvinte: vreodată - vreo dată, totodată - tot odată, totuna - tot una;

f) tipuri de subordonate introduse prin „de” (cel puțin 10);

g) încercuieşte răspunsul pe care-l consideri corect: „Căuta înverşunat în minte o hotărâre care să fie pentru Otilia *un adio* sublim.”

(G. Călinescu)

1) nume predicativ;
2) complement direct;
3) subiect.

- **Se dă următorul text:**

„Bălosu se aşează ca şi în seara trecută pe cealaltă stanoagă, dar de astă dată nu zise nimic, aştepta să înceapă vecinul vorba, fiindcă avea de gând să-l întrebe din nou *despre locul de casă,* nu vroia să lase să se creadă că îl urmăreşte pe vecin la strâmtoare.”

(Marin PREDA, *Moromeții,* vol. I)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, precizând felul acestora;

c) analizează morfologic şi sintactic cuvintele subliniate ;

d) alcătuieşte propoziții în care să apară următoarele cuvinte:
mai - m-ai; nul - nu-l, ai - a-i, sa - s-a, cel - ce-l;

e) alcătuieşte propoziții cu cinci verbe copulative diferite;

f) alcătuieşte două propoziții în care subiectul şi, respectiv, numele predicativ să fie exprimate prin verbe la infinitiv;

g) de la numeralul *trei,* alcătuieşte (în propoziţie) alte tipuri de numerale (fracţionar, colectiv, multiplicativ, distributiv, adverbial, ordinal).

- **Se dă următorul text:**

„După felul cum vorbise s-ar fi putut crede că Ţugurlan se gândea tot timpul la pământ, la moşia Marica, şi că nu avea lot din pricina celor care aveau: într-adevăr pentru Ţugurlan era limpede de mult că oamenii erau aceia care erau vinovaţi că acum cincisprezece ani nu s-a împărţit şi restul moşiei boierului..."

(Marin PREDA, *Moromeţii,* vol. I)

Cerinţe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziţii, precizând felul acestora;

c) alcătuieşte familia lexicală a cuvântului „pământ";

d) analizează morfologic şi sintactic cuvintele subliniate din următorul enunţ: *Ce*-i drept *nu-i păcat.*

e) alcătuieşte două propoziții în care cuvântul „foc” să apară cu sens propriu şi, respectiv, cu sens figurat;

f) precizează care sunt situațiile când nu se pune virgula;

g) contrage propozițiile subliniate din exemplele de mai jos:
Pentru că nu ai fost atent, ai greşit copilăreşte.
N-ai tu inima atât de haină, *ca să-l pedepseşti.*

- **Se dă următorul text:**

„Țugurlan mai avea o soră care semăna cu el mai rău decât dacă ar fi fost gemeni. Era măritată cu unul tocmai în celălalt capăt al satului, îl chema Grigore Armeanca, tot fără pământ şi el, acum ajutor de mecanic la moara şi presa de ulei a lui Aristide. (...) Era o femeie deosebită şi multă lumr ştia că dacă lui Țugurlan, înrăit şi dușmănos cum era, nu i se întâmplase încă nici o nenorocire, era din pricina soră-sii...”

(Marin PREDA, *Morometii,* vol. I)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, arătând felul acestora;

c) familia lexicală a cuvântului „a ajuta”;

d) exemplifică funcțiile sintactice ale infinitivului;

e) încercuieşte răspunsul ce-l consideri corect:

„Dar drumurile nu merg decât până la un punct; iar de acolo, scări *pentru oameni,* şi un jgheab de scânduri pentru materiale".

(Geo Bogza)

1) complement circumstanțial de scop;
2) atribut substantival prepozițional;
3) complement indirect.

f) ce rol are cratima în următoarele exemple:
închideți caietele, închide-ți caietele?

g) trece la persoana I singular, la perfectul simplu, verbele: *a se sfii, a pustii.*

- **Se dă următorul text:**

„În dimineața plecării la seceriş, Birică pricepu în sfârşit *ce* era cu Polina, *la ce* se gândise ea în ziua aceea când, întorcându-se de la văgăuni cu pământ, spusese că au să-şi ridice casă fără să vândă nici un fel de jumătate de pogon: nici mai mult, nici mai puțin decât ca întreaga familie să meargă cu ea la seceriş pe locurile ei, să pună astfel mâna pe grâul de pe pământul care i se cuvenea de la părinți şi din vânzarea lui să-şi ridice casă."

(Marin PREDA, *Morometii,* vol. I)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziţii, precizând felul acestora;

c) analizează morfologic şi sintactic cuvintele subliniate;

d) formează familia lexicală a cuvântului „a merge”;

e) găseşte cel puţin trei sensuri figurate ale verbului „a merge” şi alcătuieşte cu aceastea propoziţii;

f) dă exemple (în propoziţie) de substantive care au aceeaşi formă pentru singular şi plural (cel puţin cinci substantive);

g) alcătuieşte propoziţii cu următoarele sintagme: 25 Decembrie, 24 Ianuarie, 21 Mai şi precizează regula ortografică folosită.

- **Se dă următorul text:**

„Ceea ce îl uimise pe Ţugurlan şi îl făcuse să părăsească gândul de a-şi mai bate joc de ei, era faptul că ei pluteau pe apa aceasta a lor cu atâta seninătate, încât era cu neputinţă să nu-ţi dai seama că acest fel de a fi era de fapt bucuria şi libertatea lor”.

(Marin PREDA, *Moromeţii*, vol. I)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, indicând felul acestora;

c) dă exemple de modalități de realizare a superlativului (6 ex.);

d) ce diferență există între cuvintele subliniate din enunțurile?

1. Lucrarea *fiecărui* elev trebuie apreciată la justa ei valoare.
2. Lucrarea *fiecăruia* trebuie apreciată la justa ei valoare.

e) dă cinci exemple (în propoziție) de substantive cu o singură formă pentru singular şi plural;

f) ce diferență sesizezi între valorile numeralelor din exemplele?

1. A primit 15 garoafe.
2. A primit 33 de garoafe.

g) scrie care sunt valorile verbului *a fi* în exemplele:

1. Nu-i frumos să nu-ți respecți părinții. (_____)
2. Nu ştia dacă răspunsul lui îi confirma că e acasă.
(_____)
3. Florile au fost cumpărate de mine. (_____)

- **Se dă următorul text:**

„Gândul că s-ar putea să-l apuce toamna fără casă îl neliniști atât de mult încât, fără să se mai sfătuiască cu familia, se hotărî să facă rost de bani *numai în singurul fel* în care putea să facă atât de repede şi anume să vândă de îndată jumătate din pogonul lui de pământ".

(Marin PREDA, *Morometii*, vol. I)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, precizând felul acestora;

c) analizează morfologic şi sintactic cuvintele subliniate;

d) declină în propoziții numeralul cinci (cu valoare substantivală, precizând apoi funcția lui sintactică);

e) dă câte două exemple (în propoziții) de locuțiuni prepoziționale care cer cazurile: genitiv, dativ şi acuzativ:

1.
2.
3.

4.
5.
6.

f) trece la indicativ prezent, pers. a III-a singular şi plural verbele: a aşeza, a deşerta, a înşela:

1. sg.	pl.
2. sg.	pl.
3. sg.	pl.

g) dă exemple (în propoziții) de cinci locuțiuni (expresii) verbale, în componența cărora intră verbul „a lua”.

- **Se dă următorul text:**

„Se mişcau în aşteptare, sau aşteptau *mişcându-se,* nu păreau sau poate chiar că nici nu se deosebeau cu ceva *de ceilalți țărani,* sau poate că un vechi instinct le spunea că în astfel de împrejurări e mai bine din toate punctele de vedere să te retragi în masa din care ai ieşit şi să laşi autoritățile superioare să acționeze direct, sau o persoană anume trimisă de sus pe care s-o laşi *să i-a contact pe viu cu întregul sat...*”

(Marin PREDA, *Morometii,* vol. al II-lea)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, arătând felul acestora;

c) analizează morfologic şi sintactic cuvintele subliniate;

d) contrage propoziția „să ia contact pe viu cu întregul sat” într-o parte de propoziție, echivalentă acesteia;

e) caută în „DEX” sensul următoarelor cuvinte: *sceptic, scelerat, sciziune;* precizează regula ortografică şi alcătuieşte apoi propoziții;

f) explică scrierea diferită a următoarelor perechi de cuvinte: car - c-ar; sar - s-ar; iar - i-ar; (alcătuieşte apoi propoziții).

- **Se dă următorul text:**

„Fireşte că se găsiră curând destui cărora nu le plăcu deloc toată istoria acestei prietenii şi îl luară pe Niculae de o parte şi îi spuseseră să nu se mai încreadă şi el atâta în Iosif şi să-i spună chiar tot ce-i trece prin cap, că ăla dă pe față la toată lumea şi îl face dracului de râs”.

(Marin PREDA, *Moromeții,* vol. al II-lea)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, precizând felul acestora;

c) care e diferența între o propoziție fără subiect și una cu subiect neexprimat?

d) precizează funcțiile sintactice pentru cuvintele subliniate în exemplele de mai jos:

1. *Pe tine* nu mă pot baza. (_____)
2. *Pe tine* nu te pot uita. (_____)
3. *Ce* te frământă? (_____)
4. *Ce* te-a întrebat? (_____)

e) precizează valoarea lui „un”în următoarele exemple:

1. Citeşte *un* articol de fond al ziarului preferat. (_____)
2. *Un* câine roade oase, alt câine bea apă. (_____)
3. Am văzut în parc *un* băiat plimbându-se cu trei fete. (_____)

f) încercuieşte răspunsul pe care îl consideri corect:

„Nu cunosc altă libertate pentru oameni şi popoare *decât cultura*”.

1. complement direct;
2. complement circumstanțial de excepție.

- **Se dă textul:**

„Geacă era un om care ar fi putut trece drept un ins gras, dacă n-ar fi fost aşa de roşu şi n-ar fi avut în cap nişte ochi aşa de mari cât nişte cepe. Asta se vedea întâi la el şi cine nu-l cunoştea şi-ar fi putut închipui pe lângă toate că trebuie să fie şi iute la mânie şi periculos nevoie mare.”

(Marin PREDA, *Moromeții*, vol. al II-lea)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, precizând felul acestora;

c) ce funcție sintactică au cuvintele subliniate în exemplele de mai jos?

1. Predarea *de către profesori* a limbilor străine se face în laboratoare fonice. (_____)
2. Plecarea *la munte* a fost hotărâtă în ultima clipă. (_____)

d) alcătuieşte propoziții în care substantivul să aibă funcții sintactice de:

1. (subiect) _____
2. (nume predicativ) _____
3. (complement de agent) _____
4. (complement circumstanțial de excepție) _____
5. (complement circumstanțial de cauză) _____

e) dă exemple de subordonate concesive introduse prin relativele:

(unde)
(când)
(cum)

f) conjugă la indicativ prezent, imperfect şi perfect simplu (pers. a III-a sing.) verbele: a menaja, a angaja, a se furişa, a aranja.

- **Se dă următorul text:**

„Bogații satului treierau în tăcere şi păreau surzi la strigătele care le scotea din când în când Plotoagă când ceva i se părea lui că nu e în regulă sau nu se mişcă bine şi

numai copiii păreau veseli sau străini de ideea că au fost pentru întâia oară despărțiți de sat printr-o arie specială...”

(Marin PREDA, *Morometții,* vol. al II-lea)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, arătând felul acestora;

c) arată valoarea lui „o” din exemplele de mai jos:

1. Și-a cumpărat *o* carte de specialitate. (_____)
2. *O* fată înota, iar altele trei făceau plajă. (_____)
3. A tulit-*o* de acasă, fără să-l simtă nimeni. (_____)
4. *O!* Ce veste minunată! (_____)
5. Cartea asta să i-*o* dai înapoi. (_____)
6. Dacă nu asculți, *o* să vezi ce-*o* să pățești.(_____)

d) dă exemple de subordonate introduse prin „*să*” (cel puțin 10);

1.
2.
3.
4.
5.
6.
8.
9.
10.

e) care este forma articulată (la singular) a următoarelor neologisme: week-end, pick-up, show?

- **Se dă următorul text:**

„Arătau foarte harnici în această îndeletnicire şi *uitându-te* la ei ai fi putut spune chiar că depun mult sârg, ca şi când ar fi vrut să dovedească în felul acesta că iată *ce* oameni vrednici şi de înţeles sunt ei, cât de harnici şi de săritori...”

(Marin PREDA, *Moromeţii,* vol. al II-lea)

Cerinţe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziţii, precizând felul acestora;

c) analizează morfologic şi sintactic cuvintele subliniate;

d) dezvoltă într-o subordonată echivalentă gerunziul *uitându-te*;

e) compară enunţurile de mai jos şi arată funcţia sintactică a cuvintelor subliniate:

Eu *cu Florin* merg la pescuit. (_____)

Eu cu Florin mergem la pescuit.(_____)

f) construieşte tipuri de subordonate introduse prin *cât* (cel puţin opt subordonate):

1.
2.
3.
4.
5.

6.
7.
8.

g) alcătuieşte propoziţii cu următoarele cuvinte (după ce vei fi căutat în „DEX" sensul fiecăruia): fisă, fişă; stanţă, ştanţă.

- **Se dă următorul text:**

„Fericirea Lianei cu cât se intensifica cu atât devenea mai egoistă şi mai ascunsă. I se părea că adevărat şi deplin fericită ar fi numai dacă ar sta permanent lângă el, undeva departe de lume, să nu vadă *pe nimeni* afară de Danduţ şi nici pe el să nu-l vadă nimeni *afară de ea*".

(Liviu REBREANU, *Jar)*

Cerinţe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziţii, arătând felul acestora;

c) analizează morfologic şi sintactic cuvintele subliniate;

d) ce alte tipuri de modele mai cunoşti? exemplifică!

e) încercuieşte răspunsul pe care îl consideri corect:
„Domnița intră, podidită *de plâns,* în iatacul ei de cleştar".
(B. ŞT. Delavrancea)

1. complement indirect;
2. complement de agent;
3. complement circumstanțial de cauză.

f) compară cele două exemple de mai jos şi scrie în spațiul liber ce este „*l*" în fiecare caz:
1. Băiatu*l* ascultă. (_____)
2. Băiatu-*l* ascultă. (_____)

g) dă exemple de substantive şi predicative introduse prin: *care, cine, ce* (şase subordonate!).

- **Se dă următorul text:**

„Liana era atât de sigură de iubirea lui încât în sufletul ei nu mai încăpea loc pentru rădăcinile geloziei. S-ar fi socotit vinovată față de el dacă n-ar fi avut încredere desăvârşită în loialitatea iubirii lui ca şi în a ei însăşi."

(Liviu REBREANU, *Jar)*

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, arătând felul acestora;

c) construiește o *atributivă* și o *temporală* introduse prin *cum*;

1.
2.

d) alcătuiește două propoziții în care complementul circumstanțial de cauză să determine un verb și, respectiv, un adjectiv;

1.
2.

e) cum deosebești un predicat verbal la diateza pasivă de un predicat nominal, spre a evita confuzia? (exemplifică!)

f) în enunțul „*Ce* mult te-a iubit!”, care este valoarea morfologică a lui *ce*?

g) alcătuiește propoziții în care numeralul să aibă următoarele funcții sintactice:

1. (subiect)
2. (nume predicativ)
3. (atribut)
4. (complement direct)
5. (complement indirect)

- **Se dă următorul text:**

„De ce nu l-ar iubi dacă e mai bine ca ceilalți băieți? Dar e mai bine sau e ca toți ofițerii? Se simțea când ridicolă că vrea să dea proporții de problemă unui simplu flirt, și încă cu un locotenent, când totuși o eroină care se chinuiește crâncen între pornirea inimii și judecata rațiunii.”

(Liviu REBREANU, *Jar)*

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, arătând felul acestora;

c) precizează dacă cele două construcţii de mai jos sunt echivalente sau nu (sub aspect morfologic):

„omul cel harnic şi chibzuit”

„omul cel harnic şi cel chibzuit” ;

d) în exemplul de mai jos, cuvintele subliniate pot fi analizate sub aspect morfologic ca fiind:

1. locuțiune adjectivală;
2. substantiv precedat de prepoziție + pronume personal, în dativ

„Prietenul meu a fost totdeauna un om *la locul lui”*

e) alcătuieşte două propoziții, în care complementul circumstanțial de scop să fie exprimat prin:

1. substantiv precedat de prepoziție;

---

2. verb la infinitiv

---

f) dă trei exemple de atributive introduse prin *unde, când, cum:*

1.
2.
3.

g) trece la genitiv - dativ următoarele cuvinte:

- bunăvoință, bună-credință, bunăstare, bună-cuviință

- **Se dă următorul text:**

„Totuşi ceea ce i-a spus Coralia o supăra mai mult decât aprecierile lui Oloman. Nu se gândise încă la trecutul lui Dandu. Avea credința că ea e prima lui iubire adevărată. Descoperirea că Dandu a mai iubit şi pe altele, o întrista."

(Liviu REBREANU, *Jar)*

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, precizând felul acestora;

c) analizează morfologic şi sintactic cuvintele subliniate din propoziția de mai jos:

Dădea importanță până şi unor lucruri *de nimic.*

d) care sunt formele de gerunziu ale verbelor: a crea, a agrea?

e) realizează două propoziții cu complemente circumstanțiale condiționale exprimate prin verbe la gerunziu şi, respectiv, la infinitiv;

1.

2.

f) arată deosebirea dintre o consecutivă şi o modală, respectiv, o atributivă introduse prin relativul *cât*; realizează, pentru fiecare caz, câte o frază:

1.
2.
3.

g) găsește sensurile verbului a trece și alcătuiește pentru fiecare sens câte o propoziție.

- **Se dă următorul text:**

„*Cumpănind* mai bine lucrurile, s-a hotărât să nu facă iar atâta caz, ca rândul trecut, *pentru un incident* în definitiv fără importanță reală. Invitația lui poate chiar să fi fost bine intenționată. Ea nu și-a dat atunci seama că i-e frig deși îi era, căci pe urmă a dârdâit până acasă...Mai vinovat, sau mai curând nedelicat a fost că n-a alergat după ea să încerce s-o împace, cum ar fi trebuit și ar fi fost dator dacă într-adevăr o iubește".

(Liviu REBREANU, *Jar*)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, arătând felul acestora;

c) analizează morfologic și sintactic cuvintele subliniate;

d) care crezi că este corespondentul negativ al expresiei „numai o dorință" din enunțul „Are numai o dorință?"

1. Nu are nici o dorință.
2. Nu are doar o dorință.

3. Nu are decât o dorință.

e) dă exemple (în propoziție) de complemente circumstanțiale concesive exprimate prin:
1. substantiv
2. adjectiv
3. verb la supin

f) alcătuieşte scurte fraze, în care completivele indirecte să aibă ca determinanți verbele: a se gândi, a se teme, a (nu) se aştepta;

g) încercuieşte răspunsul pe care-l consideri corect:
„Titu Herdelea, ascultând jelaniile învățătorului, se simțea aproape ruşinat şi vinovat că se află pe aici *ca musafir*..."
(Rebreanu)

1. element predicativ suplimentar;
2. complement circumstanțial de mod comparativ.

- **Se dă următorul text:**

„Ea credea că bărbatul ar fi trebuit să facă gură, chiar să se ia de piept cu Spiru când s-a văzut că a dispărut cea mai mare parte a bănetului *împreună cu bijuteriile*. A lăsat-o pe ea să se hărțuiască cu cogeamite lume şi nici măcar o vorbă de aprobare n-a scos, ci mai degrabă se arăta contra ei încercând *s-o potolească*..."

(Liviu REBREANU, *Amândoi*)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, indicând felul acestora;

c) analizează morfologic și sintactic cuvintele subliniate;

d) care sunt formele de genitiv şi dativ ale substantivelor de mai jos?
- prim-plan:
- capră-neagră:
- Curtea de Argeş.

e) analizează morfologic omonimele lexico - gramaticale:
Ne-a spus vestea şi *nouă*. A îmbrăcat vesta *cea nouă*. A vândut la anticariat *nouă* cărți.
1.
2.
3.

f) contrage atributivele de mai jos printr-un cuvânt echivalent ca sens; găseşte apoi sinonime pentru fiecare cuvânt;
1. E o persoană care vorbeşte mult. (_____)
(sinonime):
2. Are un apartament care oferă confort. (_____)
(sinonime):

g) găseşte locuțiuni sau expresii verbale în componența cărora intră numeralul patru.

- **Se dă următorul text:**

„Pe când punea masa, Solomia povesti stăpânei sale că n-a plâns niciodată cum a plâns acuma în biserică, mai cu seamă pentru că i-a găsit așa de părăsiți și de singuri, dar că pe urmă s-a speriat așa de rău de a crezut că înnebunește. I s-a părut anume deodată că cucoana începe să se miște în coșciug…“

(Liviu REBREANU, *Amândoi*)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, arătând felul acestora;

c) care este funcția sintactică a celor două infinitive din exemplele de mai jos?

1. Datoria fiecărui copil este *de a spune* părinților adevărul.
(de a spune):
2. Avea datoria *de a spune* părinților adevărul.
(de a spune):

d) găseşte echivalentul pentru următoarele locuțiuni şi expresii:

- a ajunge la sapă de lemn (_____)
- a da pe din două (_____)
- a-şi lua inima în dinți (_____)
- în doi timpi şi trei mişcări (_____)

e) demonstrează, prin exemple, diferența dintre complementul circumstanțial de scop şi cel de cauză, ținând cont de ordinea acțiunilor ce le exprimă cele două complemente în raport cu acțiunea din regentă;

f) subliniază forma corectă din următoarele dublete, consultând mai întâi *îndreptarul ortografic*:

deseară - diseară; duminică - duminecă; antecameră - anticameră; sălbatec - sălbatic; zănatec - zănatic.

- **Se dă următorul text:**

„Ceea ce îl îngrozea acum era că vremea trecea atât de încet. I se părea că s-au scurs ore întregi de când a ieşit bătrânul. Licăriri de speranţă îi înfloreau în inimă: dacă nu vine, înseamnă că poate Madeleine totuşi n-a murit…”

(Liviu REBREANU, *Ciuleandra*)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, indicând felul acestora;

c) arată felul predicatelor din exemplele de mai jos:
1. *E ştiut* cum s-au petrecut de fapt lucrurile. (_____)
2. *E clar* cum s-au petrecut de fapt lucrurile. (_____)

d) dă antonimele (cu prefixe) pentru următoarele verbe: a desconsidera, a desface, a despacheta, a descoase.

e) alcătuieşte scurte fraze, în care relativul *unde* să introducă următoarele tipuri de subordonate:
1. (subiectivă):
2. (predicativă):
3. (completivă directă):
4. (completivă indirectă):
5. (atributivă):
6. (circumstanțială de loc):

f) dă trei exemple de interjecții compuse.

- **Se dă următorul text:**

„I se păru că pe figura doctorului tremură o umbră de ironie. Deşi ar mai fi vrut să adaoge ceva despre fatalitatea unor momente, încetă brusc, gândindu-se că acest om nu merită onoarea sincerității sufletului său.”

(Liviu REBREANU, *Ciuleandra*)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, arătând felul acestora;

c) dă sinonime (dacă se poate neologice) pentru următoarele cuvinte (folosește Dicționarul de neologisme):

fățarnic, nesigur, mănos, belşug, călător, citeț, părere, amănunt

1. 5.
2. 6.
3. 7.
4. 8.

d) arată valorile morfologice ale lui *ce* din exemplele de mai jos:

1. L-am întrebat *ce* carte a mai citit. (ce -);
2. M-a întrebat *ce* am cu el. (ce -);
3. *Ce* frumos te-ai gătit! (ce -).

e) alcătuiește câte două propoziții, care să aibă subiectul exprimat prin pronume nehotărâte și, respectiv, pronume

cu valoare negativă; discută apoi rolul topicii, când subiectul se află la sfârşitul propoziției (sau după predicat):

1.
2.
3.
4.

Topica inversă.

- **Se dă următorul text:**

„Mi se spune că eşti învinuit de omucidere, că ar fi însă oarecare indicii că crima s-a săvârşit într-un moment de criză nervoasă care face necesară examinarea d-tale medicală, spre a constata dacă responsabilitatea legală, în cazul de față, e deplină, parțială sau eventual nulă."

(Liviu REBREANU, *Ciuleandra*)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, indicând felul acestora;

c) dă exemple construcții cu dativul: una cu prepoziție, cealaltă fără:

1.
2.

d) ce numerale evocă următoarele substantive?

trifoi -
triunghi -
pătrat -
hexagon -
tricolor -

centenar -
decalitru -
duzină -
chenzină -
milenar -

e) dă exemple de complemente indirecte în dativ şi acuzativ (exprimate prin pronume şi numerale)

1. (pronume în dativ):
2. (pronume în acuzativ):
1. (numeral în dativ):
2. (numeral în acuzativ):

f) formează familia lexicală a cuvântului *legal*.

- **Se dă următorul text:**

„M-am informat şi am primit relaţii mai mult decât bune. E un medic foarte distins, asistentul lui Demarat la facultate şi moştenitorul lui prezumtiv la catedră. Se zice dealtfel că şi când e profesorul acasă, Ursu conduce efectiv sanatoriul."

(Liviu REBREANU, *Ciuleandra)*

Cerinţe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziţii, arătând felul acestora;

c) formează familia lexicală a cuvântului *a conduce*;

d) găseşte expresii în care apare substantivul *mână*;

e) indică funcția sintactică a cuvântului subliniat din exemplul de mai jos:

Dragă tată, să ştii că de sărbători nu vin acasă.

dragă -

f) analizează din punct de vedere morfologic cuvântul subliniat din exemplele următoare:

1. *Florin* mai cântă la acordeon.
2. *Florin*, mai cântă la acordeon!

g) dă câte trei exemple (în propoziții) de atribute adverbiale exprimate prin locuțiuni adverbiale şi, respectiv, trei exemple de atribute substantivale prepoziționale.

1.
2.
3.

1.
2.
3.

- **Se dă următorul text:**

„Îşi zicea că-i mai bine să-şi ție gura; boierii se ceartă, tot ei se împacă; cel puțin să nu se împace pe spinarea lui. Apoi, *oricâte jigniri* şi chiar bătăi să fi îndurat, lui îi plăcea serviciul aici. Îi rămânea neatinsă întreaga leafă, *în afară de bacşişurile* grase ce i le arunca boierul bătrân, care, *adunate*, mai făceau o leafă, dacă nu şi mai mult…”

(Liviu REBREANU, *Ciuleandra*)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, arătând felul acestora;

c) analizează sintactic și morfologic cuvintele subliniate
1. *oricâte jigniri* -
2. *în afară de bacşişurile* -
3. *adunate* -

d) realizează un enunț în care un verb la gerunziu să aibă subiect exprimat fie prin substantiv, fie prin pronume (diferit de acela al predicatului);

e) alcătuieşte familia lexicală a cuvântului „a zice";

f) discută, sub aspect sintactic, valoarea lui *cum* din enunțurile:
1. El a ajuns *cum* era înainte vreme.
cum -
2. El a ajuns *cum* îl ştii.
cum -

- **Se dă următorul text:**

„Se simțea amărât că nu i s-a spus cel puțin cum va fi ceremonia funebră. Şi cu cât se apropia ora trei, cu atât parcă minutele treceau mai anevoie. Apoi când sosi în sfârşit momentul în care trebuia să înceapă serviciul religios, Puiu se aşeză în genunchi, lângă fereastră, cu fruntea sprijinită pe pervaz, şi prinse să se roage fierbinte."

(Liviu REBREANU, *Ciuleandra*)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziţii, arătând felul acestora;

c) analizează morfologic şi sintactic cuvintele subliniate din exemplele de mai jos:

I s-a recomandat să bea ceai *fierbinte*.

1. *fierbinte* -

L-a rugat *fierbinte* să-l mai păsuiască până îşi va plăti datoriile.

2. *fierbinte* -

d) alcătuieşte o propoziție, în care atributul să fie intercalat între prepoziție şi substantivul cu funcție de complement direct;

e) alcătuieşte familia lexicală a cuvântului *a simți*;

f) explică sensul următoarelor expresii şi sintagme:

a se da pe brazdă, a se da în spectacol, a se da la fund, a se da bătut, a se da de ceasul morții, a se da de gol, a da în vileag, a da ochii peste cap, a face senzație, a face valuri, a face pe mortul în păpuşoi, a-şi face de cap, a face cuiva de petrecanie, a face cu ochiul, a face curte cuiva, a-şi face sânge rău, a se face de râs (de râsul lumii), a se face frate cu dracul.

- **Se dă următorul text:**

„Nu-ți închipui şi nimeni nu-şi poate închipui ce îngrozitor a fost când a trebuit să-mi dau seama! Nu e puțin lucru să simți categoric într-o bună zi că eşti un criminal născut şi că toată viața ta a fost un lanț de porniri criminale (...), că ai trăit atâția ani cu povara asta imensă în suflet".

(Liviu REBREANU, *Ciuleandra*)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, arătând felul acestora;

c)alcătuiește familia lexicală a cuvântului *lanț*;

d) după modelul expresiei „ca Vodă prin lobodă” dă exemple la expresii sau sintagme care să cuprindă o comparație; explică apoi sensul acestora (minimum cinci exemple);

1.
2.
3.
4.
5.

e) arată care este funcția sintactică a gerunziului din exemplul de mai jos; dezvoltă această parte de propoziție într-o subordonată echivalentă:

L-am văzut *trecând* iar pe strada noastră.

trecând -

(subordonata):

f) compară exemplele date şi arată care este valoarea fiecărei construcții infinitivale:

1. Nu mai găsea cine-i *munci* pământul. (_____)
2. Nu mai avea ce *vinde*. (_____)

g) care e funcția sintactică a lui *cine*, respectiv *ce* din exemplele de mai sus?

1. *cine* -
2. *ce* -

- **Se dă următorul text:**

„Şi de m-ar fi bătut mama de toate gardurile şi de m-ar fi izgonit de la casă ca pe un străin, tot n-aş fi rămas aşa de umilit în faţa ei, ca atunci când m-a luat cu binişorul. Şi să nu credeţi că nu mi-am ţinut cuvântul de joi până mai apoi, pentru că aşa am fost eu, răbdător şi statornic la vorbă în felul meu."

(Ion CREANGĂ, *Amintiri din copilărie*)

Cerinţe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziţii, arătând felul acestora;

c) alcătuieşte familia lexicală a cuvântului „a bate";

d) construieşte două subordonate introduse prin *că* şi care, în funcţie de regentă, să fie cauzală, respectiv, consecutivă:
(cauzala):
(consecutiva):

e) arată ce tipuri de subordonate urmează după interjecţiile cu valoare verbală din exemplele de mai jos:
1. Uite ce mi s-a întâmplat. (_____)
2. Hai să-ţi arăt ce mi-am cumpărat. (_____)

f) citeşte cu atenţie fraza de la punctul e) 1. (Uite *ce* mi s-a întâmplat); arată care este funcţia sintactică a lui *ce*:

ce -

g) precizează, prin subliniere, forma corectă pentru următoarele perechi de cuvinte (consultă: *Îndreptarul...*, ca şi Al. Graur, *Dicționar al greşelilor de limbă*):

băcăuan - bacăuan: piftea - chiftea; cratițe - crătiți; escroc - excroc.

- **Se dă următorul text:**

„Şi fiindcă pe Oşlobanu toți aveau ciudă mai mare, lui i-am făcut pocinog întâi. Şi când l-a ajuns arsura la os, a sărit din somn, *răcnind* ca un taur şi nu-şi găsea loc prin casă, *de usturime*. Dar *neaflând* care-i vinovatul şi nebizuindu-se în putere *a se bate* cu toți, se puse *la făcut* matanii şi ne blăstăma, de-i curgea foc din gură."

(Ion CREANGĂ, *Amintiri din copilărie*)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, arătând felul acestora;

c) analizează morfologic şi sintactic cuvintele subliniate:
răcnind -
de usturime -
neaflând -
a se bate -
la făcut -

d) dezvoltă în propoziții gerunziile „răcnind" şi „neaflând":
1. (*răcnind*) -
2. (*neaflând*) -

e) alcătuieşte familia lexicală a cuvântului „a pune".

- **Se dă următorul text:**

„Şi tragem un ropot şi două şi trei, de era cât pe ce să scoatem sufletul din popă. Şi aşa l-am vlăguit, de-i era acum lehamite de noi."

(Ion CREANGĂ, *Amintiri din copilărie*)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, arătând felul acestora;

c) găseşte locuțiuni verbale sau expresii care să cuprindă verbul *a trage*:

a trage de limbă...

d) grupează, pe cât posibil, următoarele locuțiuni şi expresii: cât ai bate din palme, a arde gazul de pomană, cât te-ai şterge la ochi, a bate pasul pe loc, a tăia frunză la câini, cât ai zice peşte, a-i veni mintea la cap, a-şi răci gura de pomană, a-şi băga mințile-n cap, a bate apa în piuă, a bate câmpii;

-
-
-
-
-

e) dă trei exemple de construcții (propoziții) nominale;

1.
2
3.

f) compară exemplele de mai jos şi arată funcţia sintactică a cuvintelor subliniate:

1. Încerca să-i convingă *cu* toate *argumentele* care îi veneau atunci în minte. (*cu argumentele* -);
2. *Cu* toate *argumentele* prezentate, n-a reuşit să-i convingă. (*cu argumentele* -).

- **Se dă următorul text:**

„Multe sunt *de făcut* şi puţine *de vorbit*, dacă ai cu cine te înţelege. Mă sfătuiesc eu într-o zi cu Gâtlan, c-aici ar trebui ceva de făcut, să putem scăpa de *câţiva* mâncăi, căci tovărăşia nu ni se părea dreaptă. Şi găsim un mijloc nu se poate mai nimerit: noaptea, când vor adormi toţi, să punem poştă la talpe cui vom socoti noi…”

(Ion CREANGĂ, *Amintiri din copilărie*)

Cerinţe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziţii, arătând felul acestora;

c) analizează morfologic şi sintactic cuvintele subliniate;

d) ce relaţii există între următorii termeni: „…ar trebui ceva de făcut…”? (stabileşte mai întâi topica firească):

e) alcătuieşte familia lexicală a cuvântului *a vorbi*;

f) stabileşte valoarea lui *un* din exemplele de mai jos:

1. Avea pe lângă gospodărie *un* cal cu căruță, două văcuțe și zece oi. (*un* -);
2. *Un* vecin zicea una, iar altul cu totul alta, de-au ajuns să se certe. (*un* -);
3. Mi-am cumpărat *un* stilou cu peniță de aur. (*un* -);
4. Nu mi-a spus *un'* se duce. (*un* -).

- **Se dă următorul text:**

„Când vorbeau bătrânii, purcelul şedea în culcuş, într-un cotlon sub vatră, cu râtul în sus, şi, uitându-se țintă în ochii lor, asculta ce spun ei şi numai pufnea din când în când. Şi cum sfătuiau bătrânii ei în de ei despre acestea, numai iaca se aude sub vatră:

— Tată şi mamă! eu îl fac.“

(Ion CREANGĂ, *Amintiri din copilărie*)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, arătând felul acestora;

c) dă trei exemple de verbe care se construiesc cu „o” *neutru*;

d) analizează morfologic şi sintactic cuvintele subliniate din enunțurile de mai jos:

1. Pe Andrei îl consideram *prieten*.

(prieten) -
2. Pe Andrei îl consideram *un prieten* adevărat.
(un prieten) -

e) formează pluralul următoarelor substantive:
- coală:
- boală:
- roată:
- chibrit:

f) construieşte două subordonate modale introduse prin *ce* şi *cât* (ce parte de vorbire determină fiecare?)

- **Se dă următorul text:**

„D-apoi calului meu de pe atunci, cine mai ştie unde i-or fi pụtrezind ciolanele! Că doar nu era să trăiască *un veac de om*. Cine ți-a vârât în cap şi una ca asta, acela încă-i unul... Ori vorba ceea: Pesemne umbli după cai morți să le iei potcoavele."

(Ion CREANGĂ, *Amintiri din copilărie*)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, arătând felul acestora;

c) arată ce valoare are, sub aspect stilistic, sintagma *un veac de om*;

d) exemplifică valorile lui *şi*;

e) analizează morfologic şi sintactic cuvintele subliniate din fraza de mai jos:

„...şi, cum altceva nu aveau ce vinde, *salcâmul trebuia tăiat*."

(M. Preda).

salcâmul -
trebuia -
tăiat -

f) alcătuieşte familia lexicală a cuvântului „cap".

- **Se dă următorul text:**

„Acum cred că mă cunoşti şi de urât şi de frumos, şi de bătrân şi de tânăr, şi de slab şi de puternic; de aceea mă fac iar cum m-ai văzut în herghelie şi de-acum înainte sunt gata să te întovărăşesc oriunde mi-i porunci, stăpâne."

(Ion CREANGĂ, *Povestea lui Harap Alb*)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, arătând felul acestora;

c) alcătuieşte familia lexicală a cuvântului „floare";

d) înlocuieşte substantivele subliniate cu pronumele personal (forma neaccentuată), după modelul:

Nu poți evita *adevărul*. Nu poți să-*l* eviți. (Nu-*l* poți evita).
Du-i *cărțile!* Du-i-*le*!

Aşezat-aţi *cărţile?* _____
Spusu-i-aţi şi lui *rezultatul*? _____
Le-a comunicat *răspunsul.* _____

e) alcătuieşte contexte pentru a evidenţia omonimia următoarelor cuvinte: coş, sare, roşii; haină, bară, modele.

1.
2.
3.
4.
5.
6.

f) alcătuieşte două propoziţii în care numeralul „îndoit" să aibă valoare adverbială, respectiv, adjectivală:

1.
2.

- **Se dă următorul text:**

„Şi la toată întâmplarea calul, tovarăşul tău, te-a mai sfătui şi el ce ai să faci, că de multe primejdii m-a scăpat şi pe mine în tinerețele mele! Na-ţi acum şi pielea asta de urs, că ţi-a prinde bine vreodată."

(Ion CREANGĂ, *Povestea lui Harap Alb*)

Cerinţe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziţii, arătând felul acestora;

c) alcătuieşte familia lexicală a cuvântului „a sfătui":

d) indică, prin subliniere, forma corectă pentru următoarele perechi de cuvinte (consultă: *Îndreptarul...*, ca şi Al. Graur, *Dicţionar al greşelilor de limbă*, editura Academiei, 1982):

binoclu - benoclu; blacheu - placheu; piftea - chiftea; cismă - cizmă; competitivitate - competivitate; corvoadă - corvadă; coperte - coperţi.

e) dă exemple de cinci adverbe (locuţiuni adverbiale) cu valoare predicativă şi construieşte, apoi, scurte fraze, în care una din subordonate să fie cerută de astfel de adverbe cu valoare predicativă:

1) adverbe cu valoare predicativă:

2) fraze

-
-
-
-
-

f) discută, pe bază de exemple, polisemia cuvântului *baie*.

- **Se dă următorul text:**

„Şi mergând ei o bucată bună, spânul se preface că-i e sete şi cere plosca cu apă de la stăpânu-său. Fiul craiului i-o dă, şi spânul cum o pune la gură, pe loc o şi ia oţerându-se şi vărsă toată apa dintr-însa."

(Ion CREANGĂ, *Povestea lui Harap Alb*)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, arătând felul acestora;

c) alcătuieşte familia lexicală a cuvântului „a pune";

d) indică, prin subliniere, forma corectă pentru următoarele perechi de cuvinte (consultă: *Îndreptarul*..., ca şi Al. Graur, *Dicționar al greşelilor de limbă*):

diseară - deseară; a dispărea - a dispare; făraş - foraş; fărâmătură - firimitură; filigran - filigram; foarfece - foarfecă; funeralii - funerarii; galantom - galanton.

e) dă exemple de cinci subordonate introduse prin conjuncția *să*:

1.
2.
3.
4.
5.

f) dă exemple de predicate verbale exprimate prin verbe reflexive cu sens pasiv şi alcătuieşte apoi propoziţii (cel puţin trei exemple):

(predicate) :

(propoziţii):

1.

2.

3.

- **Se dă următorul text:**

„Dar cu toate acestea trebuie să ştii, nepoate, că unii oameni îs mai a dracului decât dracul; nu se astâmpără *nici în ruptul capului*; măcar că au păţit mulţe, tot cearcă prin pădurea lui să vadă nu l-ar putea găbui cumva? Şi care din ei are îndrăzneală mare şi noroc şi mai mare, *umblând* pe acolo, găseşte din întâmplare câte o piatră de aceste, picată de pe cerb, când se scutură el la şapte ani o dată…”

(Ion CREANGĂ, *Povestea lui Harap Alb*)

Cerinţe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziţii, arătând felul acestora;

c) analiza morfologică şi sintactică a cuvintelor subliniate;

d) indică, prin subliniere, forma corectă pentru următoarele perechi de cuvinte (consultă: *Îndreptarul*..., ca şi Al. Graur, *Dicţionar al greşelilor de limbă*):

a jigni - a jicni; maiou - maieu; marşalier - marşarier; panglică - pamblică; picromigdale - pricomigdale; piuneză - pioneză.

e) arată funcţia sintactică a cuvintelor subliniate, comparând cele două exemple:

1. N-am gătit altceva *decât tocană.* (_____)
2. N-am gătit *decât tocană.* (_____)

f) dă exemple de propoziţii în care complementele circumstanţiale de timp să exprime: începutul, durata, limita (sfârşitul) acţiunii.

1.
2.
3.

- **Se dă următorul text:**

„Şi într-una din sări, cum şedea spânul *împreună cu moşu-său* şi cu verele sale sus într-un foişor, numai iaca ce zăresc în depărtare un sul de raze scânteietoare care venea înspre dânşii; şi de ce se apropia, de ce lumina mai tare, de li fura vederile."

(Ion CREANGĂ, *Povestea lui Harap Alb*)

Cerinţe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziţii, arătând felul acestora;

c) analiza morfologică şi sintactică a cuvintelor subliniate;

d) indică, prin subliniere, forma corectă pentru următoarele perechi de cuvinte (consultă: *Îndreptarul...*, ca și Al. Graur, *Dicționar al greșelilor de limbă*):

polologhie - poliloghie; prerie - preerie; a se procopsi - a se pricopsi; repercusiune - repercursiune.

e) dă exemple de propoziții cu verbele „a revela” și „a releva” și explică sensul acestora:

1. (a revela)

2. (a releva)

f) construiește două propoziții în care să apară câte un atribut substantival prepozițional, respectiv un atribut adverbial (exprimat prin locuțiune adverbială):

1.
2.

- **Se dă următorul text:**

„— Harap Alb, pentru că ești așa de bun și te-ai ostenit de ne-ai făcut adăpost, vreau să-ți fac și eu un bine în viața mea: na-ți aripa asta, și când îi avea vreodată nevoie de mine, aprinde-o și eu îndată am să-ți vin întru ajutor.”

(Ion CREANGĂ, *Povestea lui Harap Alb*)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, arătând felul acestora;

c) alcătuiește familia lexicală a cuvântului „a aprinde”:

d) indică, prin subliniere, forma corectă pentru următoarele perechi de cuvinte (consultă: *Îndreptarul...*, ca şi Al. Graur, *Dicţionar al greşelilor de limbă*):

salopetă - şalopetă; stiglete - sticlete; stofă - ştofă; şasla - ceasla.

e) arată ce tip de subordonate sunt propoziţiile subliniate:

1. *În timp ce unul din fraţi e mai tăcut*, celălalt e mai vorbăreţ. (_____)
2. *În timp ce eram la bibliotecă*, a plouat cu găleata.

(_____)

f) exemplifică situaţiile când formele neaccentuate ale pronumelui personal se analizează împreună cu verbul şi când aceste pronume trebuie analizate separat;

1.
2.

g) exemplifică sensurile diferite ale formelor de plural pentru substantivul *bucată (bucate - bucăţi)*:

1.
2.

- **Se dă următorul text:**

„Şi ori pe ce se oprea suflarea lui, se punea promoroaca mai groasă de o palmă. Nu era chip să te apropii de dânsul, că aşa tremura de tare, de parcă-l zghihuia dracul.”

(Ion CREANGĂ, *Povestea lui Harap Alb*)

Cerinţe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziţii, precizând felul acestora;

c) alcătuieşte familia lexicală a cuvântului „a opri”;

d) precizează, prin subliniere, forma corectă pentru următoarele perechi de cuvinte (consultă: *Îndreptarul…*, ca şi Al. Graur, *Dicţionar al greşelilor de limbă*):

prompt - promt; proroc - prooroc; scenă - şcenă; tirbuşon - tirbişon; a traversa - a transversa; vehicul - vehicol; a se veştezi - a se veşteji.

e) alcătuieşte fraze, în care completivele directe şi, respectiv, indirecte să fie introduse prin *cât timp*, *de unde*:

(CD):

1.
2.

(CI):

1.
2.

f) arată funcţia sintactică a cuvintelor sibliniate din exemplele de mai jos:

1. Avea obiceiul *de a întârzia.* (_____)
2. Obiceiul lui era *de a întârzia.* (_____)

- **Se dă următorul text:**

„Şi dacă se întâmplă să nu nimerească paserile *cu săgeata*, ele tot nu scăpau de dânsul: ţi le prindea cu mâna din zbor, le răsucea gâtul *cu ciudă* şi apoi le mânca aşa crude, cu pene cu tot.”

(Ion CREANGĂ, *Povestea lui Harap Alb*)

Cerinţe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziţii, precizând felul acestora;

c) analizează morfologic şi sintactic cuvintele subliniate:
cu săgeata -
cu ciudă -

d) alcătuieşte familia lexicală a cuvântului *a suci* şi alcătuieşte o propoziţie cu unul din termeni, având însă *sens figurat*;

(propoziţia):

e) precizează, prin subliniere, forma corectă pentru următoarele perechi de cuvinte (consultă: *Îndreptarul…*, ca şi Al. Graur, *Dicţionar al greşelilor de limbă*):
terebentină - terepentină; viligiatură - vilegiatură; ferăstrău - fierăstrău; hambal - handbal; a incrusta - a încrusta.

f) indică funcţia sintactică a cuvintelor subliniate din exemplele de mai jos:
1. I s-a stricat *maşina* de spălat. (_____)
2. A stricat maşina de spălat. (_____)

- **Se dă următorul text:**

„Împăratului i-a fost de-a mirarea, văzând că nişte golani au asemenea îndrăzneală, de vin cu neruşinare să-i ceară fata, fie din partea oricui, ar fi. Dar nevoind a le strica inima, nu le spune nici da, nici ba, ci le dă răspuns, ca să rămâie peste noapte acolo, şi până mâni dimineaţă s-a mai gândi el ce trebuie să facă…”

(Ion CREANGĂ, *Povestea lui Harap Alb*)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, precizând felul acestora;

c) analizează morfologic şi sintactic cuvintele subliniate;

d) indică, prin subliniere, forma corectă pentru următoarele perechi de cuvinte (consultă: *Îndreptarul*..., ca şi Al. Graur, *Dicționar al greşelilor de limbă*):

foraş - făraş; firimituri - fărâmături; filigram - filigran; foarfece - foarfecă; piuneză - pioneză; corvadă - corvoadă.

e) arată valoarea morfologică şi sintactică a cuvintelor subliniate din exemplele de mai jos:

1. *Imposibil* să fi.greşit rezultatul problemei.
(imposibil) -
2. Desigur că ai greşit rezultatul problemei.
(desigur) -

f) scrie şase tipuri de subordonate introduse prin *de*.

1.
2.
3.
4.
5.
6.

- **Se dă următorul text:**

„Gerilă, *văzând* că toţi au îi stau împotrivă, se mânie atunci şi unde nu trânteşte o brumă pe părei de trei palme de groasă, de au început a clănţăni şi ceilalţi *de frig*, de sărea cămeşa de pe dânşii.”

(Ion CREANGĂ, *Povestea lui Harap Alb*)

Cerinţe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziţii, precizând felul acestora;

c) analizează morfologic şi sintactic cuvintele subliniate;
văzând -
de frig -

d) precizează, prin subliniere, forma corectă pentru următoarele perechi de cuvinte (consultă: *Îndreptarul…*, ca şi Al. Graur, *Dicţionar al greşelilor de limbă*):
maiou - maieu; marşarier - marşalier; magazioner - magaziner;
muşchetar - muschetar; cismar - cizmar; ştampilă - stampilă.

e) arată în ce caz sunt cuvintele subliniate din exemplele de mai jos:
1. S-a pronunţat *împotriva ta*. (_____)
2. Eu am sădit smochinul *din faţa ta*. (_____)

f) construieşte şapte tipuri de subordonate introduse prin *cum*:
1.
2.

3.
4.
5.
6.
7.

- **Se dă următorul text:**

„— Nu ştim ce fel de împărat e acesta, de ne lasă fără scânteie de foc în vatră să degerăm aicea. Aşa sărăcie de lemne nu s-a mai văzut nici la bordeiul cel mai sărăcăcios. Vai de noi şi de noi, că ne-a înghețat limba în gură şi măduva în ciolane *de frig*…”

(Ion CREANGĂ, *Poveștea lui Harap Alb*)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, precizând felul acestora;

c) analizează morfologic şi sintactic cuvintele subliniate;

d) discută, la alegere, unul din superlativele stilistice (fie la nivelul propoziției, fie la acela al frazei);

e) precizează, prin subliniere, forma corectă pentru următoarele perechi de cuvinte (consultă: *Îndreptarul*…, ca şi Al. Graur, *Dicționar al greşelilor de limbă*):

bleumarin - bleumaren; coperți - coperte; desagi - desage; deseară - diseară; disident - dizident; vilegiatură - viligiatură.

f) alcătuieşte nouă tipuri de subordonate introduse prin *că*;
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.

- **Se dă următorul text:**

„— Îndată vi s-a aduce şi de mâncare şi băutură - zise împăratul - numai de-ați putea dovedi cât vă voi da eu, că de nu-ți fi mâncători şi băutori buni, v-ați găsit beleaua cu mine… nu vă pară lucru de şagă.”

(Ion CREANGĂ, *Povestea lui Harap Alb*)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, precizând felul acestora;

c) alcătuieşte familia lexicală a cuvântului *a mânca*;

d) completează spațiile libere cu regente care să ceară, pe rând:

1. _____ că excursia se amână. (SB)
2. _____ că excursia se amână. (PRED)
3. _____ că excursia se amână. (CD)
4. _____ că excursia se amână. (CI)
5. _____ că excursia se amână. (CZ).

e) precizează, prin subliniere, forma corectă pentru următoarele perechi de cuvinte (consultă: *Îndreptarul…*, ca şi Al. Graur, *Dicţionar al greşelilor de limbă*):
funerarii - funeralii; coplect - complet; corvoadă - corvadă; a dispărea - a dispare; a se procopsi - a se pricopsi.

f) arată funcția sintactică a cuvintelor subliniate din exemplele de mai jos:
1. *Limbile* străine sunt mai greu *de învățat*.
(limbile) - (de învățat) -
2. Predarea *de către profesori* a limbilor străine se face în laboratoare fonice.
(de către profesori) -

g) exemplifică diferența dintre un *complement de agent* şi un *complement indirect* (cu acelaşi context):
(c. de ag.) -
(c.ind.) -

- **Se dă următorul text:**

„În ziua de ospăț, fetele împăratului s-au pus cu ruga pe lângă spân să dea voie lui Harap Alb ca să slujească şi el la masă. Spânul, pentru că nu le putea strica hatârul, chemă pe Harap Alb de față cu dânsele şi-i învoi aceasta, însă cu tocmeala ca în tot timpul ospățului să steie numai la spatele stăpâne -său şi nici măcar să-şi ridice ochii la ceilalți meseni, că de l-o vedea obrăznicindu-se, acolo pe loc îi şi taie capul."

(Ion CREANGĂ, *Povestea lui Harap Alb*)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, precizând felul acestora;

c) dezvoltă în propoziție gerunziul „obrăznicind", arătând mai întâi funcția lui sintactică;

d) explică scrierea diferită (cu cratimă și, respectiv, fără cratimă) a următoarelor perechi de abrevieri?
dlui, d-lui; dlor, d-lor.

e) dă exemple de subordonate introduse prin *că* (cel puțin 6);

f) compară enunțurile: „Mă doare *gâtul*" și „Mă doare *în gât*" și arată ce funcție sintactică au cuvintele subliniate.

- **Se dă următorul text:**

„Și dacă-ți putea scoate la capăt trebușoara asta, atunci oi mai vedea eu... Iară de nu - veți plăti *cu capul* obrăznicia ce ați întrebuințat față de mine, ca să prindă și alții la minte, *văzând* de patima voastră."

(Ion CREANGĂ, *Povestea lui Harap Alb*)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziţii, precizând felul acestora;

c) analizează morfologic şi sintactic cuvintele subliniate:
1. cu capul -
2. văzând -

d) contrage propoziția a doua într-o parte de vorbire corespunzătoare;

e) dă trei exemple de propoziții eliptice de predicat ;
1.
2.
3.

f) realizează şapte tipuri de subordonate introduse prin *cât*.
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.

- **Se dă următorul text:**

„Şi de va veni turturica mea înainte cu smicele şi apa, ie-ți nădejdea *despre mine*, căci nu merg, ferească Dumnezeu! Iară de-a avea noroc, ş-a veni calul tău mai întâi, şi mi-a aduce cele poruncite, să ştii că merg *cu tine* oriunde mi-i duce…”

(Ion CREANGĂ, *Povestea lui Harap Alb*)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, precizând felul acestora;

c) analizează morfologic şi sintactic cuvintele subliniate:
1. cu capul -
2. văzând -

d) contrage propoziția a doua într-o parte de vorbire corespunzătoare;

e) dă trei exemple de propoziții eliptice de predicat ;
1.
2.
3.

f) realizează şapte tipuri de subordonate introduse prin *cât*.
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.

- **Se dă următorul text:**

„Şi de va veni turturica mea înainte cu smicele şi apa, ie-ți nădejdea *despre mine*, căci nu merg, ferească Dumnezeu! Iară de-a avea noroc, ş-a veni calul tău mai întâi, şi mi-a aduce cele poruncite, să ştii că merg *cu tine* oriunde mi-i duce…”

(Ion CREANGĂ, *Povestea lui Harap Alb*)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, precizând felul acestora;

c) analizează morfologic și sintactic cuvintele subliniate:
despre mine -
cu tine -

d) alcătuiește propoziții cu sensurile figurate ale verbului *a merge* (cel puțin trei):
1.
2.
3.

e) contrage propoziția a doua într-o parte de vorbire echivalentă;

f) construiește șapte tipuri de subordonate introduse prin *să*.
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.

- **Se dă următorul text:**

„Și oricât oi fi mers eu de tare, vreme trecuse la mijloc doar, cât am umblat horhăind cine știe pe unde și cât am bojbăit și mocoșit prin tei să prind pupăza, și lingurarilor, nici mai rămâne cuvânt, li se lungise urechile *de foame, așteptând.*"

(Ion CREANGĂ, *Amintiri din copilărie*)

Cerințe:

a) analizează predicatele;

b) delimitează textul în propoziții, precizând felul acestora;

c) analizează morfologic şi sintactic cuvintele subliniate:
de foame -
așteptând -

d) alcătuieşte familia lexicală a cuvântului *a trece*; cu unul din termenii construieşte apoi o propoziție în care acesta să aibă sens figurat;
(familia lexicală) :

(sensul figurat) :

e) contrage propoziția a doua într-o parte de vorbire echivalentă;

f) construieşte şase tipuri de subordonate introduse prin *ce*:
1.
2.
3.
4.
5.
6.

TEST FINAL nr. 1

- **Se dă textul:**

„Când te vezi aici, te încearcă un fel de neastâmpăr, o dulce liniște, parcă ai fi gata să zbori. E ceva așa de măreț în cuprins și de sărbătoresc, că uiți deodată și osteneala și foamea și setea și nu te mai înduri să stai jos, ci privești *uimit* în toate părțile, respiri nestingherit aerul acesta proaspăt, răcoros, ce pare că miroase a zăpadă, ochii tăi sorb cu nesaț depărtările albastre, în timp ce îți implântezi mai adânc călcâiele în pământul reavăn, iar un sentiment de copilărească semeție te face să-ți ridici fruntea și să cauți în jurul tău, ca și cum ai fi lucrat și tu *la așezarea* acestor podoabe, care au fost zămislite cu atâta migală *de mâna nevăzută a creatorului*."

(Calistrat HOGAȘ)

Cerințe:

a) felul predicatelor;

b) felul propozițiilor;

c) familia lexicală a cuvântului *pământ;*

d) alcătuiește o propoziție cu sensul figurat al unuia din termenii familiei lexicale de la punctul c);

e) analiza morfo-sintactică a cuvintelor subliniate:

1. *uimit*
2. *la așezarea*
3. *de mâna*

4. *nevăzută*
5. *a creatorului*

f) găseşte în text cuvintele formate prin derivare şi arată cum au luat naştere:

-
-
-
-
-

g) contrage propoziția nr. 4 într-o parte de propoziție echivalentă:

-

h) construieşte 8 tipuri de subordonate introduse prin *cum*.

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.

TEST FINAL nr. 2

- **Se dă următorul text:**

„Ce e regretabil *pentru mine* e că totdeauna, după ce am urmat pe unul departe pe o cărare, când mă uit înapoi, mă căiesc că n-am urmat povața celuilalt, de aceea trebuie să ‘stau *aşteptând singur*, în zadar, o împăcare imposibilă.”

Cerințe:

a) felul predicatelor;

b) felul propozițiilor;

c) familia lexicală a cuvântului *a urmări*;

d) analiza morfo-sintactică a cuvintelor subliniate:
1. *pentru mine*
2. *aşteptând*
3. *singur*

e) contrage prima propoziție;
-

f) explică sensul următoarelor expresii:
1. de la Ana la Caiafa _____
2. țara lui Papură vodă _____

g) alcătuieşte propoziții cu omonimele: *pompă*$_1$, *pompă*$_2$, *pompă*$_3$:
1. *pompă*
2. *pompă*
3. *pompă*

h) alcătuieşte propoziţii cu paronimele:
1. *delicateţe*
2. *delicatese*

i) rescrie corect (unde este cazul) cuvintele subliniate din enunţurile:
1. Vântul bătea *în continu*, iar ei erau îmbrăcaţi subţire.
2. Deşi fusese *încunoştiinţată* de întârzierea trenului, femeia stătea ca pe jăratec.

TEST FINAL nr. 3

- **Se dă textul:**

„Eu îți vorbesc ție, să ai o idee, chiar aproximativă, de toate câte s-au întâmplat și să-ți amintești mereu că de n-ar fi fost oameni ca acela de l-ai văzut *vorbind* sus *despre drepturile* noastre, lucrurile nu s-ar fi schimbat, ci ar fi rămas cum au fost și mai înainte”.

Cerințe:

a) felul predicatelor:

b) felul propozițiilor:

c) analiza morfo-sintactică a cuvintelor subliniate:

d) familia lexicală a cuvântului „a vorbi”:

e) arată care e valoarea cuvântului *înainte* din enunțurile:

1. *Înainte* de casa mea se află un parc.(_____)
2. *Înainte* mă duceam mai des la țară. (_____)
3. A auzit doar: *înainte!* (_____)

f) arată valoarea lui *și* din exemplele de mai jos:

1. Tata *și* mama sunt mereu vii în amintirea mea. (_____)
2. *Și*-aducea aminte de anii copilăriei. (_____)
3. A cumpărat un ziar *și* două reviste. (_____)
4. *Și* merse zi de vară până-n seară. (_____)

g) arată funcţia sintactică a substantivelor precedate de prepoziţia *după* din exemplele:

1. Cântă *după ureche.*(_____)
2. S-a dus *după cumpărături.* (_____)
3. S-a pitit *după uşă.*(_____)
4. Vine *după sosirea* voastră.(_____)
5. Alergatul *după câştiguri* uşoare nu e moral. (_____)

h) alcătuiți propoziții cu paronimele: *a invoca*; *a evoca.*

TEST FINAL nr. 4

- **Se dă textul:**

„Flăcăul plecă de lângă gard şi începu să înjure, dar veni numaidecât îndărăt şi de astă dată începu să strige fără teamă, ca şi când ceea ce spusese înainte l-ar fi răscolit rău, *făcându*-l să-şi piardă măsura."

(Marin PREDA)

Cerințe:

a) felul predicatelor:

b) felul propozițiilor:

c) arată funcția sintactică a gerunziului *făcând*:

d) familia lexicală a cuvântului *a începe*:

e) analiza morfo-sintactică a cuvintelor subliniate:

f) construieşte o frază în care verbul „a veni" să fie regentul unei SB:

g) realizează enunțuri în care pronumele relativ *ceea ce* să fie în dativ şi, respectiv, în acuzativ; precizează apoi funcțiile sintactice:

1.
2.

h) explică prin sinonime următoarele expresii:
1. a ridica o statuie cuiva (_____)
2. a-şi pune burta la cale (_____)
3. a se scula cu faţa la cearşaf (_____)

i) alcătuieşte propoziţii cu omonimele: cameră$_1$, cameră$_2$, cameră$_3$:
1.*cameră*
2.*cameră*
3.*cameră*

j) alcătuieşte propoziţii cu paronimele: *regentă*, *regenţă*:
-
-
-

k) explică în propoziţii formele de plural: *minute*, *minuturi*:
-
-

l) subliniază forma corectă: asmatică - astmatică, căpşuni - căpşuna, carbit - carbid;

m) găseşte echivalentul pentru următoarele cuvinte:
- *morb* (_____); *cu minuţie* (_____);
- „Şi-acum *pas* de mai poţi!”(_____)

n) explică următoarele cuvinte:
- *apatrid* (_____); *apologie* (_____);
teocraţie (_____)

o) care din cuvintele de mai jos s-au format prin derivare:
prefabricat, contingent, contras, consătean, consignaţie, contur, prefaţă, preferat, preopinent

p) găseşte câte trei verbe formate cu sufixele: „-i”; „-ui”; „-ăi”.

1.	1.	1.
2.	2.	2.
3.	3.	3.

TEST FINAL nr. 5

- **Se dă textul:**

„De altfel, îi veni foarte ușor să se lămurească având doar să-şi repete declarațiile făcute cu prilejul procesului din care se înțelegea că feciorul Glanetaşului este un element periculos pentru ordinea legală din Pripas şi că, în interesul obştesc, trebuie negreşit scuturat puțin, ca să-şi vie în fire."

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) felul predicatelor:

b) felul propozițiilor:

c) familia lexicală a cuvântului *a repeta*:

d) construieşte propoziții în care cuvintele *surâzând, nimeni, uşor* să aibă funcție sintactică de atribut; arată apoi felul acestor atribute:

1.
2.
3.

e) formează câte două substantive cu prefixele: *în-; ne-; re-* şi cu sufixele: *-ar; -et; -ime*:

în-	*-ar*
ne-	*-et*
re-	*-ime*

f) explică prin sinonime următoarele locuțiuni verbale:
- a lua la ture (_____)
- a-l lua gura pe dinainte (_____)
- a lua cu frumosul (_____)
- a lua la ochi pe cineva (_____)

g) găseşte cel puțin 10 locuțiuni şi expresii în componența cărora intră verbul *a pune:*

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9
10

h) dă câte două exemple de adverbe provenite din substantive şi verbe (prin derivare cu sufixe):
1. (adverbe provenite din substantive):
2. (adverbe provenite din verbe):

TEST FINAL nr. 6

- **Se dă textul:**

„Dacă o fi adevărat că toate vieţuitoarele de pe pământ se trag dintr-o tulpină şi că s-au deosebit unele de altele numai silite de împrejurările deosebite prin care au trecut - ce fel de împrejurări au fost acelea care au putut sili privighetoarea să ajungă să cânte aşa, iar cârsteiul să hârâie ca un ceasornic de buzunar?”

(Al. Brătescu-VOINEŞTI)

Cerințe:

a) felul predicatelor:

b) felul propoziţiilor:

c) familia lexicală a cuvântului *a vieţui*:

d) arată, în propoziţii, sensurile figurate ale verbului *a merge*:

1.
2.
3.
4.
5.
6.

e) alcătuieşte propoziţii cu omonimele:

1. *a petrece* (cu sensul de _____)
2. *a petrece* (cu sensul de _____)

f) explică prin sinonime locuțiunile și expresiile de mai jos:

1. a da (a lovi) la mir (_____)
2. a face pe cineva piftie (_____)
3. a o duce ca în sânul lui Avraam (_____)
4. a găsi nod în papură (_____)

g) dă exemple de substantive cu două forme de singular (cel puțin trei):

1.
2.
3.

TEST FINAL nr. 7

- **Se dă textul:**

„Domnule, îmi zise acesta, după ce cercetă cu de-amănuntul pe bolnavă, ca şi cum i-ar fi făcut o disecţie cu ochii, iată un caz de boală care mă face din nou să cred că medicina, cu cât se apropie mai mult de o ştiinţă pozitivă, cu atât vrea mai mult să vadă şi să asculte organismul omului…”

Cerinţe:

a) felul predicatelor:

b) felul propoziţiilor:

c) familia lexicală a cuvântului *a cerceta*:

d) alcătuieşte două propoziţii în care numele predicativ (NP) să fie în genitiv şi, respectiv, în acuzativ:

1. (NP în G):
2. (NP în Ac):

e) arată valorile morfologice ale lui *cum* din exemplele de mai jos; indică apoi, în fiecare caz, funcţia sintactică:

1. N-ai idee *cum* se descurcă. (_____)
2. Ea nu mai e *cum* era înainte. (_____)
3. *Cum* mai avea timp, şi-a mai făcut o cafea. (_____)
4. S-a făcut cum îi plăcea să se ştie. (_____)

f) alcătuieşte propoziţii cu omonimele: casă$_1$, casă$_2$:
1. *casă*
2. *casă*

g) subliniază formele corecte: pariu - pareu, potcoavă - poctoavă, perceptor - preceptor, cearceaf - cearşaf.

h) arată care este greşeala de exprimare:
1. Pasteur şi-a adus aportul la descoperirea vaccinului antirabic.

-

2. Meteorologul a anunţat pentru a doua zi averse de ploaie în nordul ţării.

TEST FINAL nr. 8

- **Se dă textul:**

„*De bucătărit* nu prea știu *a bucătări*, orice ați spune, dar de e să mă pui la altă treabă: să-ți repar ceva, că *de stricat* oricine se pricepe în ziua *de azi*, poate dracul să mă fi întrecut, cu toate că n-aș crede să fie el atât de meșter."

(C.M.)

Cerințe:

a) felul predicatelor:

b) felul propozițiilor:

c) analiza morfo-sintactică a cuvintelor subliniate:

1. *de bucătărit*
2. *a bucătări*
3. *de stricat*
4. *de azi*

d) realizează expansiunea lexicală a cuvântului *întrecut*:

e) explică prin sinonime următoarele locuțiuni și expresii:

1. a se duce pe apa sâmbetei _____ _____
2. a băga pe cineva la apă _____ _____
3. a-și face pomană cu cineva _____
4. a trece prin foc și pară _____
5. a ajunge în (la) sapă de lemn _____

f) alcătuiește propoziții cu paronimele *căluș*e, *căpuș*e:
1.
2.

g) dă trei exemple de substantive care au numai formă de plural:
1. _____
2. _____
3. _____

h) dă exemple de 5 interjecții de la care să se formeze verbe:
1(interjecție) _____ (verb) _____
2(interjecție) _____ (verb) _____
3(interjecție) _____ (verb) _____
4(interjecție) _____ (verb) _____
5(interjecție) _____ (verb) _____

i) găsește trei cuvinte care, având aceeași formă, să fie, în funcție de context, *adverbe* și, respectiv, adjective:
1.1 1.2
2.1 2.2
3.1 3.2

j) găsește cel puțin 5 locuțiuni verbale sinonime cu *a omorî*.
1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

TEST FINAL nr. 9

- **Se dă textul:**

„Ceilalți băieți jucau bobicul, el însă sta întins pe dulamă și se uita neclintit la ei, dar această privire a lui nu-i vedea și se pare că nici veselia și glasurile lor nu-i atingeau auzul, fiindcă nu zise *nimic* când unul dintre ei îl strigă, *întrebându*-l dacă nu vrea să se joace."

(Marin PREDA)

Cerințe:

a) felul predicatelor:

b) felul propozițiilor:

c) analiza morfo-sintactică a cuvintelor subliniate:

1. *nimic*

2. *întrebând*

d) familia lexicală a cuvântului *a juca*

e) formează propoziții în care cuvântul *nimic* să aibă funcții sintactice de:

1. *subiect*
2. *nume predicativ*
3. *complement indirect*

f) construiește o frază în care verbul *a fi* să fie, concomitent, regent pentru o subiectivă și o predicativă:

g) ilustrează cu exemple valorile morfologice ale lui *o*:
1.
2.
3.
4.
5.

h) explică printr-un sinonim locuțiunile și expresiile de mai jos:
1. a-i veni inima la loc _____
2. a spăla putina _____
3. a pune cuiva ștreangul de gât _____

i) alcătuiește câte o propoziție cu paronimele „a colabora”, „a corobora”:
1.
2.

j) găsește cele trei forme de plural ale substantivului „bob” și alcătuiește apoi propoziții:
1.
2.
3.

TEST FINAL nr. 10

- **Se dă textul:**

„Ideea că bătrânul nu e în toate mințile se înfipse în capul lui Felix (...) Aglae îi spuse nepăsătoare că Simion n-are nimic, că așa se maimuțărește el totdeauna. Când Felix căută să-i strecoare bănuiala că ceva e schimbat în felul lui de a fi și că ar fi trebuit totuși să cheme doctorul, Aglae râse disprețuitor."

(George CĂLINESCU)

Cerințe:

a) felul predicatelor:

b) felul propozițiilor:

c) familia lexicală a cuvântului *a îmbătrâni*

d) arată valoarea morfologică și funcția sintactică a lui *ce* din exemplele:

1. Ce e de făcut în acest caz? _____
2. Ce rău îmi pare! _____

e) arată funcția sintactică a interjecțiilor din enunțurile:

1. În receptorul telefonului se auzea numai *alo, alo!* _____
2. Mergea *lipa - lipa* pe cărare. _____

f) construiește enunțuri cu formele: *cel* și *ce-l* și explică valoarea morfologică a fiecăreia:

1. _____
2. _____

g) alcătuiește propoziții cu omonimele: *sărit*$_1$, *sărit*$_2$:
1. *sărit*
2. *sărit*

h) alcătuiește propoziții cu paronimele *menaj, manej:*
1. *menaj*
2. *manej*

i) arată prin sinonime sensurile cuvântului *a (se) ridica:*
1. Și-*a ridicat* mânecile. _____
2. Și-*a ridicat* o casă. _____
3. Guvernul *a ridicat* prețul la benzină. _____
4. Polițiștii l-*au ridicat* pe infractor. _____
5. I s-*a ridicat* pedeapsa. _____
6. Și-*a ridicat* salarul. _____
7. În 1907, țăranii s-*au ridicat* la luptă. _____

TEST FINAL nr. 11

- **Se dă textul:**

„Chiar adevăruri de-ar fi *câte* se spun *despre tine* în ultima vreme, este indiscutabil că ai ajuns ceea ce ți-ai pus în gând şi ai dorit atât de mult, numai *prin metodele* tale, pe care gurile rele ți le contestă."

(C.M.)

Cerințe:

a) felul predicatelor:

b) felul propozițiilor:

c) analiza morfo-sintactică a cuvintelor subliniate:
1. *câte*
2. *despre tine*
3. *prin meritele*

d) familia lexicală a cuvântului *adevăr*:

e) grupați adjectivele de mai jos în perechi sinonimice: amănunțit, asemănător, biruitor, credincios, detaliat, copilăresc, victorios, similar, pueril, fidel.

f) subliniază forma corectă pentru următoarele cuvinte:
filigran - filigram, corigent - corijent, dividende - dividente,
funeralii - funerarii, stampilă - ştampilă.

g) găseşte cinci locuţiuni şi expresii în componenţa cărora intră substantivul *ochi*

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

h) arată funcţia sintactică a cuvintelor subliniate din exemplele:

1. Copilul este *bucuros*. _____
2. Copilul se joacă *bucuros*. _____

i) alcătuieşte propoziţii cu următoarele paronime: *savoare, favoare.*

1.
2.

TEST FINAL 12

- **Se dă textul:**

„Se vede că vreun dușman, probabil chiar din cercul familiei, cineva care nu avea curajul să atace *pe față*, dar îl ura atât de mult, încât ar fi vrut să-l vadă *prăbușit*, fără ca măcar să țină să se știe că de la el îi vine, a trimis la redacție un dosar, a cărui publicare scotea pe acest fruntaș nu numai din viața politică, ci și din cea publică."

Cerințe:

a) felul predicatelor:

b) felul propoziţiilor:

c) familia lexicală a cuvântului *piatră*:

d) analiza morfo-sintactică a cuvintelor subliniate:
1. *pe față*
2. *prăbușit*

e) găsește cel puțin șase locuțiuni și expresii verbale în componența cărora intră cuvântul *inimă*:

1. 4.
2. 5.
3. 6.

f) explică următoarele expresii:
1. a intra (a da) nora-n blide _____
2. a ridica mănușa _____

g) grupează în serii sinonimice cuvintele de mai jos:

1. ironie	6. cazonă	- straniu	- supliciu
2. jefuitor	7. nordic	- sinuos	- a sucomba
3. uimire	8. îngeresc	- resentiment	- stupoare
4. a muri	9. ciudat	- serafic	- spoliator
5. cotit	10. dușmănie	- septentrional	- sarcasm

h) bifează înțelesul corect al cuvintelor de mai jos:

ORION
- 1. boală contagioasă
- 2. personaj mitologic

A UZITA
- 1. a se degrada
- 2. a folosi

FIABIL
- 1. care se sparge ușor
- 2. care e sigur în funcționare

DEPOZIȚIE
- 1. declarație, mărturie sub jurământ
- 2. ordin

TEST FINAL nr. 13

- **Se dă textul:**

„Cine va mai face o nelegiure va fi imediat împuşcat, fără să fie judecat, aşa că trebuie numaidecât să vă intre în cap că cine nu iubeşte armata sau se ridică în contra ei, îl mănâncă puşcăria."

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) felul predicatelor:

b) felul propoziţiilor:

c) familia lexicală a cuvântului *a mânca*:

d) dă sinonime pentru :
a judeca
a intra în cap

e) găseşte locuţiuni şi expresii verbale sinonime pentru *a unelti:*

f) alcătuieşte propoziţii cu următoarele omonime: *tură*$_1$, *tură*$_2$, *tură*$_3$
1. *tură*
2. *tură*
3. *tură*

g) alcătuieşte enunţuri cu paronimele:
1. *a concilia*
2. *a consilia*

h) găseşte şase expresii în componenţa cărora intră numeralul *patru*:

1.
2.
3.
4.
5.
6.

i) alcătuieşte propoziţii în care subiectul să fie exprimat prin verbe la:

1. *infinitiv*
2. *supin*

j) subliniază forma corectă:

mătuşă - mătuşe, plaje - plajă, a traversa - a tranversa, vehicul - vehicol, maiou - maieu, sacoşe - sacoşă.

TEST FINAL 14

- **Se dă textul:**

„Era adevărat că se căsătoreau, așa că trebuiau să primească daruri, dar putea cel puțin să-mi dea și mie *ceva*, măcar o batistă. Nu-mi făcuse niciodată nici un cadou, *în afară de cărți*."

Cerințe:

a) felul predicatelor:

b) felul propozițiilor:

c) analiza morfo-sintactică a cuvintelor subliniate:

1. *ceva*
2. *în afară de cărți*

d) familia lexicală a cuvântului *a primi*

e) grupează în serii sinonimice cuvintele de mai jos: îndemânatic, abundență, potrivit, îmbunătățit, abil, adecvat, bază, clar, ameliorat, temelie, limpede, contagios, greșit, neajuns, molipsitor, molimă, inconvenient, eronat, epidemie, belșug

f) dă sinonime lexicale pentru cuvântul *a rupe* din următoarele contexte:

1. Muncește pe rupte. _____
2. Avea hainele rupte. _____
3. O rupe cu engleza. _____
4. Mi-a rupt inima. _____

g) alcătuieşte propoziţii cu omonimele: *rată*$_1$, *rată*$_2$:
1. *rată*
2. *rată*

h) alcătuieşte propoziţii cu paronimele:
1. *a depana*
2. *a depăna*

i) subliniază forma corectă:
cafeină - cofeină, caserie - casierie, cismă - cizmă, competitivitate - competivitate.

TEST FINAL nr. 15

- **Se dă textul:**

„Visează, gândi mama, apoi stinse lumina şi trecu alături în odaie, lăsându-l să fie cu visul acela în care se făcea că are un munte de colaci şi doi saci cu nuci poleite şi au venit să-i cânte sub geam o căprioară şi patru iepuri.”

Cerințe:

a) felul predicatelor:

b) felul propoziţiilor:

c) familia lexicală a cuvântului *a cânta*:

d) alcătuieşte propoziţii cu sensul figurat al unuia din termenii familiei lexicale de la punctul c):

-

e) găseşte diminutive şi augmentativele cuvintelor:

1. *geam* 1.1 _____ 1.2 _____
2. *sac* 2.1 _____ 2.2 _____

f) alcătuieşte propoziţii cu omonimele: *vază*$_1$, *vază*$_2$

1. *vază*
2. *vază*

g) alcătuieşte fraze în care subordonatele subiectivă (SB) şi predicativă (PR) să fie introduse prin *cât*:

1. (SB)
2. (PR)

h) găseşte minim cinci expresii în componenţa cărora intră numeralul *doi*:

1.
2.
3.
4.
5.

i) alcătuieşte propoziţii cu formele *cea*, *ce-a*, indicând valoarea lor morfologică:

(*cea*)

(*ce-a*)

TEST FINAL nr. 16

- **Se dă textul:**

„Socotesc că putem zice, fără să ne îndoim,
Că e prea bun pentru fabuli veacul în care trăim;
Măcar că se află oameni care nu pricep deloc
Cum a putut să vorbească un sălbatic dobitoc
Şi care vin să te întrebe dacă e adevărat
Că în vremea veche câinii au vorbit aşa curat?”

(Gr. ALEXANDRESCU)

Cerințe:

a) felul predicatelor:

b) felul propozițiilor:

c) familia lexicală a cuvântului *a socoti*:

d) alcătuieşte o propoziție cu sensul figurat al unuia din termenii familiei lexicale de la punctul c)

e) găseşte şase expresii în componența cărora intră numeralul *două*:

1.
2.
3.
4.
5.
6.

f) alcătuieşte propoziții cu omonimele : toc_1, toc_2, toc_3:

1. *toc*
2. *toc*
3. *toc*

g) construieşte fraze în care subordonatele subiectivă (SB) şi predicativă (PR) să fie introduse prin „dacă”

1. (SB)
2. (PR)

h) subliniază înţelesul corect al cuvintelor de mai jos:

a eluda

1. a se eschiva de la ceva
2. a clarifica

a gera

1. a garanta
2. a administra averea unei persoane

solicitudine

1. cerere stăruitoare
2. acţiune plină de grijă, de bunăvoinţă faţă de cineva

TEST FINAL nr. 17

- **Se dă textul:**

„Zilele scurte de iarnă i se păreau nesfârşite şi, îndată ce se însera, îşi pierdea cumpătul, se roşea la fiecare vorbă a tatălului ei, îşi făcea mereu de lucru pe-afară ca să asculte de n-a sosit cumva Ion, cu frica în inimă că poate n-o să mai vie, şi nu ştia cum să aştearnă patul mai repede, să se culce bătrânul."

(Liviu REBREANU)

Cerințe:

a) felul predicatelor:

b) felul propozițiilor:

c) familia lexicală a cuvântului *a vorbi*:

d) dezvoltă în propoziții cu sensurile omonime : *nesfârşite, scurte:*

1. *nesfârşite*
2. *scurte*

e) construieşte propoziții cu sensurile omonime ale cuvântului *vie*:

1.
2.

f) alcătuieşte propoziții cu paronimele:

1. *menaj*
2. *manej*

g) găseşte alte valori morfologice pentru cuvântul *repede:*

1.

2.

h) găseşte cel puțin 8 locuțiuni sau expresii verbale în componența cărora intră verbul *a trage*:

1. _____ 5. _____
2. _____ 6. _____
3. _____ 7. _____
4. _____ 8. _____

TEST FINAL nr. 18

- **Se dă textul:**

„Pătru, care luase *o* ţuică, două, mai mult şi care de la o vreme se făcuse mai vorbăreţ, se apucase să înşire cum are el grija oilor, adică se scoală de noapte, să vadă *ce* mai e de făcut şi cum are el de gând, de s-o mai încălzi, să le tundă, şi se interesa la Simion Popescu de are o foarfecă."

(Dinu SĂRARU)

Cerințe:

a) felul predicatelor:

b) felul propozițiilor:

c) familia lexicală a cuvântului *a apuca*

d) analiza morfo-sintactică a cuvintelor subliniate:

1. *o*
2. *ce*

e) găseşte cel puțin 8 locuțiuni şi expresii verbale sinonime pentru *a (se) certa:*

1. _____ 5. _____
2. _____ 6. _____
3. _____ 7. _____
4. _____ 8. _____

f) contrage propoziția nr. 7

g) alcătuieşte propoziţii cu omonimele: *golf*$_1$, *golf*$_2$;
1. *golf*
2. *golf*

h) alcătuieşte propoziţii cu paronimele :
1. *cazon*
2. *gazon*

TEST FINAL nr. 19

- **Se dă textul:**

„*Încredințat* că *nimic* din cea a făcut în anii pe care i-a petrecut în școală nu a fost de prisos, dar convins că mai are multe de învățat, chiar dacă rezultatele obținute par să fie destul de bune, tânărul doritor cum era să se afirme cât mai repede, s-a prezentat la uzină, sigur fiind că ceea ce și-a propus, fără îndoială se va realiza."

(Marin PREDA)

Cerințe:

- a) felul predicatelor:

b) felul propozițiilor:

c) familia lexicală a cuvântului *a realiza*:

d) analiza morfo-sintactică a cuvintelor subliniate:
1. *încredințat*
2. *nimic*

e) formează locuțiuni substantivale de la locuțiunile verbale de mai jos:
1. a-și aduce aminte _____
2. a-și stoarce creierii _____
3. a băga de seamă _____

f) arată funcția sintactică a cuvintelor subliniate din enunțurile:
1. Lipseşte *din pâine.* _____
2. Pleacă în excursie *cu toții.* _____

g) explică prin sinonime următoarele locuțiuni și expresii verbale:

1. a căra apă cu ciurul _____
2. a da din mâini și din picioare _____
3. a întoarce foia _____
4. a scoate panglici pe nas _____

h) alcătuiește propoziții cu paronimele:

1. *a adapta*
2. *a adopta*

i) explică diferența lexicală dintre construcțiile de mai jos:

1. a-și da ton
2. a da ton _____

TEST FINAL nr. 20

- **Se dă textul:**

„Se împotrivi cu grijă, să nu afle fraţii, *explicând*u-i apoi tatălui că nu vor avea ce să mănânce în timpul secerişului şi că mult mai bine ar fi fost ca o parte din laptele oilor să fie făcut *brânză* aici acasă şi vândut apoi la Bucureşti, dacă tot e vorba că la Bucureşti sunt preţuri bune."

(Marin PREDA)

Cerinţe:

a) felul predicatelor:

b) felul propoziţiilor:

c) realizează expansiunea lexicală a cuvântului *vândut*:

d) funcţia sintactică a cuvintelor subliniate:

1. *explicând*
2. *brânză*

e) explică prin sinonime următoarele expresii:

1. a râde şi curcile de cineva _____
2. a fi sătul până-n gât _____
3. a-şi trage sufletul _____

f) dă câteva exemple de substantive, adjective şi pronume care deşi au sens cantitativ nu pot fi numerale:

1. *substantiv*
2. *adjectiv*
3. *pronume*

g) găseşte trei locuţiuni verbale sinonime pentru *a fi disperat*
1. _____
2. _____
3. _____

h) alcătuieşte propoziţii cu paronimele:
1. *a retrata*
2. *a retracta*

TEST FINAL nr. 21

- **Se dă textul:**

„Se certară pe seceri, *fiecare* dintre ei vrând să aibă pe cea mai bună; dacă i se părea cumva că secera lui cutare e mai nouă şi cu zimți mai bogați, cel mai mare dintre copii i-o schimba *cu forța*, atunci acesta o schimba şi el cu altul mai slab şi de obicei celui mai mic îi ajungea în mână o gioarsă subțire şi tocită cu care va trebui mai mult să rupă decât să taie.”

(Marin PREDA)

Cerințe:

a) felul predicatelor:

b) felul propozițiilor:

c) familia lexicală a cuvântului *a schimba*:

d) analiza morfo-sintactică a cuvintelor subliniate:
1. *fiecare*
2. *cu forța*

e) compară enunțurile de mai jos şi arată funcția sintactică a cuvintelor subliniate:
1. Scrie *cu pixul*. _____
2. Scrie *cu iuțeală*. _____

f) găseşte antonimele a cinci cuvinte din text (la alegere):
1.
2.

3.
4.
5.

g) explică prin sinonime expresiile de mai jos:
1. nici cât negru sub unghie _____
2. nici picior de om _____
3. nici cal nici măgar _____
4. nici una nici două _____

h) alcătuieşte propoziţii cu omonimele: *comună*$_1$, *comună*$_2$:
1. *comună*
2. *comună*

i) construieşte enunţuri în care articolele *cel*, *cea* să fie în cazurile genitiv şi dativ:
1.
2.
3.
4.

TEST FINAL nr. 22

- **Se dă textul:**

„Dar atunci de ce să dau *cu lopata* unde zici tu şi să dorm într-o baracă, când am aici *casa mea* şi dacă o fi să ajung să muncesc eu însumi ca să-mi câştig o bucată de pâine, de ce să n-o câştig aici?”

(Marin PREDA)

Cerințe:

a) felul predicatelor:

b) felul propozițiilor:

c) familia lexicală a cuvântului *bucată*

d) analiza morfo-sintactică a cuvintelor subliniate:
1. *cu lopata*
2. *casa*
3. *mea*

f) găsește patru locuțiuni sau expresii verbale care să exprime o situație limită:
1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

g) explică expresiile de mai jos:

1. foc sacru _____
2. din topor _____
3. apă de ploaie _____
4. o mână de om _____

h) dă câte două exemple de numerale *distributive* şi, respectiv, două numerale multiplicative:

1.1. _____ 1.2. _____
2.1. _____ 2.2. _____

TEST FINAL nr. 23

- **Se dă textul:**

„Când am sosit amorțit *de frig* la Cocorăști, îmi era frică să mă duc acasă; pentru aceea Huțu a venit *cu mine*, să spună că el e de vină, că m-a luat *și pe mine*, și toate au fost bine, că mama se bucura că n-am degerat pe drum, iar tata zicea că voinicii așa trebuie să umble pe ger și frig."

(Ioan SLAVICI)

Cerințe:

a) felul predicatelor:

b) felul propozițiilor:

c) analiza morfo-sintactică a cuvintelor subliniate:
1. *de frig*
2. *cu mine*
3. *și pe mine*

d) familia lexicală a cuvântului *a lua*:

e) arată valoarea sintactică a verbului *a rămâne* din exemplele:
1. Rămâne unde l-ai găsit. _____
2. Rămâne cum a fost și până acum. _____
3. Rămâne să mai discutăm. _____

f) explică următoarele expresii:
1. din tată-n fiu _____
2. din an în Paști _____

3. cap în traistă _____

g) dă exemple de cinci adverbe care sub aspect formal sunt la negativ, dar au înțeles afirmativ (alcătuiește cu două dintre ele propoziții):

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

h) dă în propoziții cinci sensuri ale verbului *a lua*:

1.
2.
3.
4.
5.

TEST FINAL nr. 24

- **Se dă textul:**

„Să pui cuiva în sarcină nedepistarea unor astfel de aspecte, de vreme ce s-au manifestat cu o extremă gravitate și s-a dovedit că *alții* mai direct responsabili de ele decât un responsabil de moară nu le prevăzuseră și nu luaseră nici o măsură să le preîntâmpine însemna să faci *acelui cuiva* o nedreptate cu atât mai violentă, cu cât pe moment cel nedreptățit nici nu-și dădea seama de ce i se imputa."

(Marin PREDA)

Cerințe:

a) felul predicatelor:

b) felul propozițiilor:

c) familia lexicală a cuvântului *a dovedi*:

d) analiza morfo-sintactică a cuvintelor subliniate:

1. *alții*
2. *cuiva*
3. *acelui*

e) alcătuiește o propoziție cu sensul figurat al unuia din termenii familiei lexicale de la punctul c):

f) găsește opt locuțiuni și expresii verbale sinonime pentru *a se speria*

1. _____ 3. _____
2. _____ 4. _____

5. _____ 7. _____
6. _____ 8. _____

g) arată felul locuțiunilor de mai jos:
1. de mama focului _____
2. de pus la rană _____

h) dă patru exemple de substantive cu două forme de singular:
1. _____ 3. _____
2. _____ 4. _____

TEST FINAL nr. 25

- **Se dă textul:**

„Ploţoagă se uită la el total *nedumerit* şi dispreţuitor, iar Isosică fuma şi îl asculta cu o curiozitate împrăştiată şi absentă; se vedea că nici măcar nu-i trece prin cap să fie atent *la cele* ce le-ar putea spune Bilă, chiar dacă din întâmplare responsabilul ar fi descoperit în evenimentele viitoare o anumită fisură."

(Marin PREDA)

Cerințe:

a) felul predicatelor:

b) felul propozițiilor:

c) familia lexicală a cuvântului *a asculta*:

d) analiza morfo-sintactică a cuvintelor subliniate:

1. *nedumerit*
2. *la cele*

e) alcătuieşte 3 propoziții în care să existe câte un *atribut adverbial*, unul *substantival gentival*, şi, respectiv, *atribut substantival prepoziţional*:

1.
2.
3.

f) contrage propozițiile de mai jos într-un substantiv echivalent cu înțelesul fiecăreia:

1. Cel care strică. _____
2. Cel care aleargă. _____
3. Cel care se strică. _____

g) explică următoarele expresii:

1. om de paie _____
2. pe muche de cuțit _____
3. cuțit cu două tăișuri _____

h) grupează sinonimele de mai jos:

1. nedorit	5. reciproc	- obedient	- notoriu
2. nestatornic	6. ascultător	- locvace	- intempestiv
3. sincer	7. cunoscut	- mutual	- labil
4. vorbăreț	8. indiferență	- nonșalanță	- leal

i) care este forma de plural a substantivelor de mai jos?

1. mustang. _____ 2. mutulică _____
3. oloi _____

TEST FINAL nr. 26

- **Se dă textul:**

„Bălosu se așează ca și în seara trecută pe cealaltă stanoagă, dar de astă dată nu zise *nimic*, aștepta să înceapă vecinul vorba, fiindcă nu era plăcut să ți se strige *în gura mare* că ai datorii."

(Marin PREDA)

Cerințe:

a) felul predicatelor:

b) felul propozițiilor:

c) familia lexicală a cuvântului *a (se) așeza:*

d) analiza morfo-sintactică a cuvintelor subliniate:

1. *nimic*
2. *în gura mare*

e) găsește zece locuțiuni verbale în componența cărora intră verbul *a da*:

1. _____ 6. _____
2. _____ 7. _____
3. _____ 8. _____
4. _____ 9. _____
5. _____ 10. _____

f) dă patru exemple de substantive care în context, având aceeaşi formă, devin adverbe:

1. _____ 3. _____
2. _____ 4. _____

g) alcătuieşte propoziţii cu paronimele:

1. *a profera*
2. *a prefera*

h) alcătuieşte propoziţii cu omonimele: *şut*$_1$, *şut*$_2$:

1. *şut*
2. *şut*

TEST FINAL nr. 27

- **Se dă textul:**

„Când simți mișcarea ușoară a spatelui tatălui său, se ridică într-un cot și se rezemă de perete. Îi venea greu să creadă că peste câteva zile n-are să se mai scoale *cu noaptea-n cap*, să scoată oile din obor și să plece *cu ele* pe izlaz."

(Marin PREDA)

Cerințe:

a) felul predicatelor:

b) felul propozițiilor:

c) familia lexicală a cuvântului *a ridica*:

d) analiza morfo-sintactică a cuvintelor subliniate:
1. *beretă*
2. *baretă*
3. *iminent*
4. *eminent*

f) alcătuiește opt tipuri de subordonate introduse prin *că*:
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.

g) alcătuieşte propoziţii în care derivatele de la verbul *a spune* să îndeplinească funcţii sintactice de *atribut* şi, respectiv, *complement direct*:

1.
2.

h) rescrie corect enunţurile:

1. Se vorbeşte de efectul surexcitant al cofeinei.
2. Prietenul meu are o motocicletă cu ataj anasmblată de el.

TEST FINAL nr. 28

- **Se dă textul:**

„Dacă oamenii merg pe faţa pământului *cântând* şi vocea lor e profundă, iar calea pe care o taie prin lume *plină* de măreţie - totul se petrece, poate pentru că în ei mai dăinuie forţa nestăvilită a marilor fluvii.”

(Geo BOGZA)

Cerinţe:

a) felul predicatelor:

b) felul propoziţiilor:

c) funcţia sintactică a cuvintelor subliniate:
1. *cântând*
2. *plină*

d) familia lexicală a cuvântului *om:*

e) arată felul propoziţiei subliniate din textul de mai jos:
„Cucoanele arată biletele dumnealor, explicând d-lui conductor de ce nu poate şi Goe să facă acelaşi lucru: *fiindcă biletul era în panglica pălăriei.*” _____

(Caragiale)

f) alcătuieşte propoziţii cu omonimele: sol_1, sol_2, sol_3:
1. *sol*
2. *sol*
3. *sol*

g) alcătuieşte propoziţii cu paronimele:
1. *a tasa*
2. *a taxa*

h) explică neologismele de mai jos:
1. *anodin* _____ 2. *acolit* _____
3. *aleatoriu* _____

i) explică următoarele locuţiuni şi expresii verbale prin sinonime:
1. a-l bate vântul în traistă _____
2. a-şi pune pofta-n cui _____
3. a umbla teleleu Tănase _____

TEST FINAL nr. 29

- **Se dă textul:**

„Se înteţise un vânt iute şi plesnea dinspre măgură de unde mai înainte numai cu două zile părea că venise primăvara, uscase streşinile, care crescuseră *în neştire* sub un soare bezmetic, îngrămădise nişte nori fumurii ca nişte bolovani şi cum se înserase, se pusese *cu biciul* pe ei şi-i tot gonise până începuse să fulguiască."

(Dimu SĂRARU)

Cerințe:

a) felul predicatelor:

b) felul propoziţiilor:

c) familia lexicală a cuvântului *a creşte*:

d) analiza morfo-sintactică a cuvintelor subliniate:

1. *în neştire*
2. *cu biciul*

e) înlocuieşte substantivele subliniate cu formele pronumelui personal corespunzătoare:

1. Aşază-ţi *cărţile* la locul lor. _____
2. Găsitu-i-ai *acul de la cravată?* _____
3. Le-a comunicat *rezultatul*. _____

f) explică următoarele perechi de verbe:

1. *a îndesa* _____ 3. *a rota* _____
2. *a îndesi* _____ 4. *a roti* _____

g) arată funcția sintactică a cuvintelor subliniate din enunțurile:

1. Știe *de frică*. _____
2. *De frică*, știe. _____

h) relevă valoarea stilistică a cuvintelor subliniate în contextele de mai jos:

1. Plânge *de mama focului*.
2. Era frumoasă *de mama focului*.

TEST FINAL nr. 30

- **Se dă textul:**

„Tot aşa de curând se putu afla că, deşi cum era, soldatul Vintilă era destul de rezistent, putea duce liniştit pe umeri piese grele de mitralieră, ba ţinea foarte bine la marşuri, *la sete şi la foame*, că nu se văita niciodată şi nu purta ură nimănui *pentru instrucţia* la care era supus."

Cerințe:

a) felul predicatelor:

b) felul propozițiilor:

c) familia lexicală a cuvântului *greu*:

d) analiza morfo-sintactică a cuvintelor subliniate:
1. *la sete şi la foame*
2. *pentru instrucţia*

e) găseşte expresii sinonime pentru „a-i fi frică" (minim 3):
1. _____
2. _____
3. _____

f) explică printr-un sinonim următoarele expresii:
1. a nimeri cu oiștea-n gard _____
2. a face treabă până-n tindă _____
3. a-şi pune pielea-n saramură _____
4. a se șterge (a se linge) pe bot _____

g) alcătuieşte propoziţii cu omonimele: *pană*$_1$, *pană*$_2$:
1. *pană*
2. *pană*

h) alcătuieşte propoziţii cu paronimele:
1. *trompă*
2. *trombă*

IZVOARE

1. Alexandrescu Gr., *Satire și fabule,* editura Hyperion, Craiova, 1993
2. Călinescu, George, *Enigma Otiliei*, editura Eminescu, 1982
3. Creangă, Ion, *Opere*, EPLA, 1957
4. Eliade, Mircea, *Noaptea de Sânziene,* editura Minerva (col. BPT), 1991
5. Hogaş, Calistrat, *Pe drumuri de munte*, EPLA (col. BPT), 1960
6. Preda, Marin, *Moromeții*, I, II, ediția a VI-a, editura Cartea românească, 1981
7. Preda, Marin, *Risipitorii*, ediția a IV-a, editura Minerva (col. BPT), 1972
8. Preda, Marin, *Delirul*, ediția a III-a, editura Cartea românească, 1986
9. Preda, Marin, *Cel mai iubit dintre pământeni*, editura Prietenii cărții, ediția a III-a, Bucureşti, 1992
10. Rebreanu, Liviu, *Răscoala*, EPLA (col. BPT), 1960
11. Rebreanu, Liviu, *Ion*, EPLA, 1966
12. Rebreanu, Liviu, *Pădurea Spânzuraților*, editura Minerva, 1980
13. Rebreanu, Liviu, *Jar. Amândoi*, editura Eminescu, 1985
14. Rebreanu, Liviu, *Ciuleandra*, editura Eminescu, 1985
15. Slavici, Ioan, *Proză. Povești, nuvele. Mara*, editura Cartea românească, 1980.

CUPRINS

TEXTE LITERARE PROPUSE PENTRU ANALIZELE GRAMATICALE 5

TESTE DE VERIFICARE A CUNOŞTINȚELOR 75

TEST FINAL nr. 1 134

TEST FINAL nr. 2 136

TEST FINAL nr. 3 138

TEST FINAL nr. 4 140

TEST FINAL nr. 5 142

TEST FINAL nr. 6 144

TEST FINAL nr. 7 146

TEST FINAL nr. 8 148

TEST FINAL nr. 9 150

TEST FINAL nr. 10 152

TEST FINAL nr. 11 154

TEST FINAL 12 156

TEST FINAL nr. 13 158

TEST FINAL 14 160

TEST FINAL nr. 15 162

TEST FINAL nr. 16 164

TEST FINAL nr. 17 166

TEST FINAL nr. 18 168

TEST FINAL nr. 19 170
TEST FINAL nr. 20 172
TEST FINAL nr. 21 174
TEST FINAL nr. 22 176
TEST FINAL nr. 23 178
TEST FINAL nr. 24 180
TEST FINAL nr. 25 182
TEST FINAL nr. 26 184
TEST FINAL nr. 27 186
TEST FINAL nr. 28 188
TEST FINAL nr. 29 190
TEST FINAL nr. 30 192
IZVOARE 194

20

Casa Editorială MOLDOVA
B-dul Copou nr. 3-5, Iaşi
Tel. 032/117924, Fax: 032/113029

Redactor: *Viorel Dumitraşcu*
Tehnoredactor: *Iulia Ioana Vasiliu*

Culegere computerizată:
Ioana Ifrim, Paula Ruxandra

Corector: *Florin Busuioc*

Apărut: 1996. Format: 61x86/16. Coli tipo12.25

Tiparul executat la Tipografia Moldova, sub comanda nr. 19/1996
Printed in Romania

BIBLIOTECA
Şcoala
MOLDOVA

Cartea profesorului Constantin Miu se constituie într-un util instrument de lucru pentru elevii care doresc să aprofundeze cunoştinţele de gramatică a limbii române, precum şi pentru profesorii de specialitate. Forma de prezentare a exerciţiilor şi a testelor înlesneşte activitatea practică a elevului, oferindu-i posibilitatea să răspundă direct, pe pagina tipărită, problematicii propuse de autor. Valenţele metodice ale cărţii sunt incontestabile, iar textele de analizat sunt astfel alese, încât să conţină o gamă largă şi diversă de elemente gramaticale.

I.S.B.N. 973-572-037-X